

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 26 Ιανουαρίου 2024
(OR. en)

5837/24

Διοργανικός φάκελος:
2024/0006(COD)

SOC 48
EMPL 31
GENDER 10
MI 86
COMPET 88
DATAPROTECT 46
IA 23
CODEC 173

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	25 Ιανουαρίου 2024
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2024) 14 final
Θέμα:	Πρόταση–ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/38/ΕΚ όσον αφορά τη σύσταση και τη λειτουργία ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και την αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2024) 14 final.

σνημμ.: COM(2024) 14 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.1.2024
COM(2024) 14 final

2024/0006 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/38/ΕΚ όσον αφορά τη σύσταση και τη λειτουργία
ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και την αποτελεσματική επιβολή των
δικαιωμάτων διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2024) 35 final} - {SWD(2024) 9 final} - {SWD(2024) 10 final} -
{SWD(2024) 11 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Στο πλαίσιο του συνεχιζόμενου μετασχηματισμού του κόσμου της εργασίας με γνώμονα την επιδίωξη περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, η ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους σε όλα τα επίπεδα μπορεί να συμβάλει στην πρόβλεψη και τη διαχείριση των αλλαγών, στη μείωση της απώλειας θέσεων εργασίας, στη διατήρηση της απασχολησιμότητας και στην άμβλυνση των επιπτώσεων στα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας και στο σχετικό κόστος προσαρμογής. Στις πολυεθνικές επιχειρήσεις ή ομίλους, η ενημέρωση των εργαζομένων και η διαβούλευση μ' αυτούς σε διακρατικό επίπεδο μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην εν λόγω συμμετοχή. Για τον σκοπό αυτό, η οδηγία 2009/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (στο εξής: «οδηγία» ή «οδηγία 2009/38/EK») καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη σύσταση και τη λειτουργία οργάνων εκπροσώπησης των εργαζομένων σε ορισμένες πολυεθνικές επιχειρήσεις, των λεγόμενων ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων (στο εξής: ΕΣΕ). Τα ΕΣΕ και οι διαδικασίες διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης συμπληρώνουν την ενημέρωση και τη διαβούλευση των εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο.

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των ελλείψεων της οδηγίας και, ως εκ τούτου, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση μ' αυτούς σε διακρατικό επίπεδο. Δεν επηρεάζει τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες και πρακτικές σχετικά με τη συμμετοχή των εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο.

Η αξιολόγηση της οδηγίας το 2018² επιβεβαίωσε την προστιθέμενη αξία της και τις βελτιώσεις που η οδηγία επέφερε στην ποιότητα και το εύρος της ενημέρωσης των εργαζομένων. Εντόπισε επίσης διάφορες προκλήσεις, κυρίως το χαμηλό ποσοστό δημιουργίας νέων ΕΣΕ, το γεγονός ότι η διαβούλευση με τα ΕΣΕ είναι ενίοτε αναποτελεσματική, τα εμπόδια στην πρόσβαση των ΕΣΕ στα δικαστήρια και την έλλειψη αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας και αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων σε ορισμένα κράτη μέλη.

Στο νομοθετικό [ψηφισμά](#) του πρωτοβουλίας «που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων»³, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε να ενισχυθεί ο ρόλος και η ικανότητα των ΕΣΕ ως οργάνων ενημέρωσης και διαβούλευσης στις επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας. Η παρούσα

¹ Οδηγία 2009/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (ΕΕ L 122 της 16.5.2009, σ. 28).

² [COM\(2018\) 292 final](#). Ανταποκρινόμενη στα πορίσματα της αξιολόγησης, η Επιτροπή ενήργησε μέσω μη νομοθετικών δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής στήριξης σε έργα των κοινωνικών εταίρων, προτείνοντας ένα εγχειρίδιο για τους επαγγελματίες των ΕΣΕ και συμμετέχοντας σε διαρθρωμένο διάλογο με τα κράτη μέλη σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας.

³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2023 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων (2019/2183(INL)).

τροποποιητική πράξη ακολουθεί την πολιτική δέσμευση που εκφράστηκε στις [πολιτικές κατευθύνσεις](#) της προέδρου κ. von der Leyen να ανταποκρίνεται στα ψηφίσματα βάσει του άρθρου 225 της ΣΛΕΕ με νομοθετική πρόταση, με πλήρη σεβασμό των αρχών της αναλογικότητας, της επικουρικότητας και της βελτίωσης του νομοθετικού έργου.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και τη συνακόλουθη συγκέντρωση στοιχείων, η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των ακόλουθων βασικών ελλείψεων:

- Λόγω εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής της, η οδηγία δεν εφαρμόζεται σε περίπου 350 επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας⁴ στις οποίες υπάρχουν συμφωνίες για διακρατική ενημέρωση και διαβούλευση⁵. Αυτό καθιστά το κανονιστικό πλαίσιο πολύπλοκο και κατακερματισμένο, δημιουργώντας διαφορετικά επίπεδα προστασίας των εργαζομένων στις επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας. Η πρόταση αποσκοπεί στην αποφυγή αδικαιολόγητων διαφορών στα ελάχιστα δικαιώματα ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων σε διακρατικό επίπεδο.
- Ενδέχεται να υπάρχει αβεβαιότητα όσον αφορά τη διαδικασία σύστασης ΕΣΕ και την κάλυψη των δαπανών των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων που εκπροσωπούν τους εργαζομένους. Επιπλέον, στις περισσότερες περιπτώσεις, η διαδικασία σύστασης δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε ΕΣΕ με ισόρροπη συμμετοχή ως προς το φύλο. Η πρόταση αποσκοπεί στη διασφάλιση αποδοτικότερης και αποτελεσματικότερης σύστασης ΕΣΕ με πιο ισόρροπη συμμετοχή ως προς το φύλο.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχει έλλειψη πραγματικού, έγκαιρου και ουσιαστικού διαλόγου μεταξύ της διοίκησης και των ΕΣΕ. Αυτό ισχύει ιδίως όταν η διοίκηση δεν παρέχει αιτιολογημένη απάντηση στις γνώμες των ΕΣΕ πριν από την έκδοση απόφασης για διακρατικά ζητήματα. Ορισμένα ΕΣΕ αντιμετωπίζουν επίσης ανασφάλεια δικαίου όσον αφορά την κάλυψη των πόρων τους και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η διοίκηση μπορεί να απαιτήσει εμπιστευτική μεταχείριση των πληροφοριών ή να αρνηθεί να γνωστοποιήσει ορισμένες πληροφορίες στα ΕΣΕ. Η πρόταση αποσκοπεί στη διασφάλιση αποτελεσματικότερης διαδικασίας ενημέρωσης των ΕΣΕ και διαβούλευσης μ' αυτά, και της παροχής σ' αυτά κατάλληλων πόρων.
- Οι δικαιούχοι δυνάμει της οδηγίας δεν διαθέτουν πάντα αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας και πρόσβαση στη δικαιοσύνη για την επιβολή των δικαιωμάτων τους. Επιπλέον, η μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης συχνά δεν τιμωρείται με επαρκώς αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις. Η πρόταση αποσκοπεί στην προώθηση της αποτελεσματικότερης επιβολής της οδηγίας με σκοπό τη βελτίωση της συμμόρφωσης.

⁴ Ο όρος «επιχείρηση κοινοτικής κλίμακας» εξακολουθεί να χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της παρούσας πρότασης, διότι περιέχεται στους ορισμούς της οδηγίας 2009/38/EK και δεν απαιτούνται ουσιαστικές αλλαγές σ' αυτόν.

⁵ Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 41 της οδηγίας 2009/38/EK, οι εξαιρέσεις βασίστηκαν στο σκεπτικό ότι θα έπρεπε να μπορούν να συνεχίζονται οι ισχύουσες συμφωνίες ώστε να αποφεύγεται η υποχρεωτική επαναδιαπραγμάτευσή τους ασκόπως.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Το δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (άρθρο 27). Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι η ΕΕ υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών στον τομέα της ενημέρωσης των εργαζομένων και της διαβούλευσης μ' αυτούς (άρθρο 153), προάγει τον κοινωνικό διάλογο μεταξύ κοινωνικών εταίρων (άρθρο 151) και αναγνωρίζει τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων (άρθρο 152). Σύμφωνα με την αρχή 8 του [ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων](#), «οι εργαζόμενοι ή οι εκπρόσωποί τους έχουν δικαίωμα έγκαιρης ενημέρωσης και διαβούλευσης για ζητήματα που τους αφορούν».

Το νομικό πλαίσιο της ΕΕ που διέπει την ενημέρωση και τη διαβούλευση σε εθνικό επίπεδο διαμορφώθηκε σε βάθος δεκαετιών. Αρκετές οδηγίες της ΕΕ θεσπίζουν κανόνες σχετικά με την ενημέρωση των εκπροσώπων των εργαζομένων και τη διαβούλευση μ' αυτούς. Η οδηγία περιέχει διατάξεις σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ των πλαισίων ενημέρωσης και διαβούλευσης σε διάφορα επίπεδα, με σκοπό τη διασφάλιση της συνέπειας, της συμπληρωματικότητας και των συνεργειών με τις διάφορες υφιστάμενες νομικές πράξεις. Οι αρχές αυτές διατηρούνται στην παρούσα πρόταση. Συγκεκριμένα:

- Το πλαίσιο για τα ΕΣΕ δεν θίγει τις διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης που θεσπίζονται στις οδηγίες 2002/14/ΕΚ⁶, 98/59/ΕΚ⁷ και 2001/23/ΕΚ⁸ και τις απαιτήσεις ενημέρωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων και της διαβούλευσης στο πλαίσιο της εταιρικής αναδιάρθρωσης βάσει της οδηγίας 2004/25/ΕΚ⁹, της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132¹⁰ και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023¹¹.
- Η ενημέρωση των εργαζομένων και η διαβούλευση μ' αυτούς πραγματοποιούνται στο κατάλληλο επίπεδο διοίκησης και εκπροσώπησης, σε συνάρτηση με το εκάστοτε θέμα. Για να επιτευχθεί αυτό, η αρμοδιότητα των ΕΣΕ και οι απαιτήσεις της οδηγίας 2009/38/ΕΚ περιορίζονται σε διακρατικά ζητήματα. Η οριοθέτηση αυτή είναι σημαντική για την πρόληψη συγκρούσεων αρμοδιοτήτων, οι οποίες διαφέρουν ανάλογα με την πράξη: ενώ οι οδηγίες 98/59/ΕΚ, 2001/23/ΕΚ και 2002/14/ΕΚ υποχρεώνουν τη διοίκηση να ενημερώνει και να διαβουλεύεται με τους εθνικούς εκπροσώπους των εργαζομένων «προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία» για ένα

⁶ Οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 80 της 23.3.2002, σ. 29).

⁷ Οδηγία 98/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ L 225 της 12.8.1998, σ. 16).

⁸ Οδηγία 2001/23/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων (ΕΕ L 82 της 22.3.2001, σ. 16).

⁹ Οδηγία 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς (ΕΕ L 142 της 30.4.2004, σ. 12).

¹⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δίκαιου (κωδικοποίηση) (ΕΕ L 169 της 30.6.2017, σ. 46).

¹¹ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και περί μέτρων βελτίωσης των διαδικασιών αυτών, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (Οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα) (ΕΕ L 172 της 26.6.2019, σ. 18).

θέμα στο πλαίσιο των εθνικών εργασιακών σχέσεων, η διακρατική διαβούλευση με τα ΕΣΕ δυνάμει της οδηγίας 2009/38/EK πραγματοποιείται «με κάθε επιφύλαξη των ευθυνών της διοίκησης».

- Οι οδηγίες 2001/86/EK¹² και 2003/72/EK¹³ προβλέπουν τη σύσταση οργάνων εκπροσώπησης για την ενημέρωση και τη διαβούλευση σχετικά με διακρατικά ζητήματα στις ευρωπαϊκές εταιρείες (στο εξής: SE) και στους ευρωπαϊκούς συνεταιρισμούς (στο εξής: ES). Η εφαρμογή της οδηγίας 2009/38/EK σε εταιρείες αυτού του είδους αποκλείεται, ώστε να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις. Η προσέγγιση αυτή δεν μεταβάλλεται από την παρούσα πρωτοβουλία.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση προβλέπει μέτρα που διασφαλίζουν ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε σχέση με τα δικαιώματα ενημέρωσης και διαβούλευσης σε διακρατικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, μπορεί να προωθήσει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου (άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ).

Η πρόταση συνάδει επίσης με το δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων (άρθρο 28 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ), καθώς αφήνει ευρεία διακριτική ευχέρεια στους κοινωνικούς εταίρους σε εταιρικό επίπεδο να διαπραγματεύονται κατάλληλες λύσεις για αποτελεσματική ενημέρωση και διαβούλευση σε διακρατικό επίπεδο. Επιπλέον, διαφυλάσσει πλήρως την ικανότητα της διοίκησης να λαμβάνει αποφάσεις αποτελεσματικά, σύμφωνα με την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ).

Το πεδίο εφαρμογής της ενημέρωσης και της διαβούλευσης με τα ΕΣΕ βάσει της οδηγίας περιορίζεται σε «διακρατικά ζητήματα». Τα διακρατικά ζητήματα δεν ορίζονται με αναφορά σε συγκεκριμένα θέματα ή ζητήματα, αλλά αντίθετα στο γεγονός ότι μπορούν να επηρεάσουν εργαζομένους σε διάφορα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, τα ΕΣΕ έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την εφαρμογή διαφόρων πολιτικών της ΕΕ στις πολυεθνικές εταιρείες, παρέχοντας ένα φόρουμ διαλόγου μεταξύ της κεντρικής διεύθυνσης και των εκπροσώπων των εργαζομένων. Ως εκ τούτου, μπορούν να προκύψουν συνέργειες μεταξύ της παρούσας πρωτοβουλίας και οποιουδήποτε τομέα πολιτικής της ΕΕ που πρόκειται να επωφεληθεί από την αποτελεσματική συμμετοχή των ΕΣΕ, ιδίως στο πλαίσιο της διττής μετάβασης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η οδηγία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 137 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στην ισχύουσα Συνθήκη, η κατάλληλη νομική βάση για την αναθεώρηση της οδηγίας είναι το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

¹² Οδηγία 2001/86/EK του Συμβουλίου, της 8ης Οκτωβρίου 2001, για τη συμπλήρωση του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρίας όσον αφορά το ρόλο των εργαζομένων (ΕΕ L 294 της 10.11.2001, σ. 22).

¹³ Οδηγία 2003/72/EK του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για τη συμπλήρωση του καταστατικού του ευρωπαϊκού συνεταιρισμού όσον αφορά τον ρόλο των εργαζομένων (ΕΕ L 207 της 18.8.2003, σ. 25).

Το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της ΣΛΕΕ παρέχει τη νομική βάση ώστε η Ένωση να υποστηρίζει και να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών με σκοπό τη βελτίωση της ενημέρωσης των εργαζομένων και της διαβούλευσης μ' αυτούς. Στον τομέα αυτό, το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ επιτρέπει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να θεσπίζουν —σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία— οδηγίες που καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και των τεχνικών ρυθμίσεων που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η θέσπιση κοινών κανόνων για την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εργαζομένους σε διακρατικό επίπεδο εντός της ΕΕ είναι δυνατή μόνο με πρωτοβουλία της ΕΕ.. Οι προκλήσεις που μειώνουν την αποτελεσματικότητα του δικαιώματος των εργαζομένων σε διακρατική ενημέρωση και διαβούλευση συνδέονται στενά με την κάλυψη και το περιεχόμενο των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία και παράγουν αποτελέσματα για τις εταιρείες και τους εργαζομένους τους σε ολόκληρη την ΕΕ. Δεδομένου του διασυννοριακού χαρακτήρα των επιχειρήσεων και των ομίλων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και του διακρατικού χαρακτήρα των ζητημάτων που υπόκεινται σε διακρατικές απαιτήσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης, τα επιμέρους κράτη μέλη δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις του ισχύοντος πλαισίου με συνεκτικό και αποτελεσματικό τρόπο. Ως εκ τούτου, οι προκλήσεις που έχουν εντοπιστεί πρέπει να αντιμετωπιστούν σε επίπεδο ΕΕ.

- **Αναλογικότητα**

Η παρούσα πρόταση τροποποιεί και προβλέπει ελάχιστες τυπικές απαιτήσεις, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό ότι ο βαθμός της παρέμβασης θα περιοριστεί στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της πρότασης. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν ήδη ευνοϊκότερες διατάξεις από εκείνες που περιέχονται στην παρούσα πρόταση δεν θα χρειαστεί να τις τροποποιήσουν ή να τις καταστήσουν λιγότερο ευνοϊκές. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να υπερβούν τα ελάχιστα πρότυπα που καθορίζονται στην παρούσα πρόταση.

Τηρείται η αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένων υπόψη του μεγέθους και της φύσης των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί. Στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρωτοβουλία συγκρίθηκαν οι επιλογές πολιτικής ως προς την αναλογικότητά τους σε σχέση με το βασικό σενάριο¹⁴. Η προτιμώμενη επιλογή επιτυγχάνει ισορροπία, καθώς ικανοποιείται η ανάγκη να ληφθούν επαρκώς ισχυρά μέτρα για την επίτευξη των στόχων πολιτικής, ενισχύοντας έτσι το πλαίσιο για τον κοινωνικό διάλογο στις εταιρείες, ενώ παραμένει αμετάβλητη η φύση της νομικής πράξης και δεν τροποποιούνται οι διατάξεις της οδηγίας που έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές στο παρελθόν.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η οικεία νομική βάση επιτρέπει τη θέσπιση δεσμευτικών ελάχιστων απαιτήσεων μόνο με τη μορφή οδηγιών. Επίσης, εξετάστηκε η επιλογή μη δεσμευτικών πράξεων, όπως ανακοίνωση της Επιτροπής που παρέχει ερμηνευτική καθοδήγηση ή συστάσεις της Επιτροπής σχετικά με την επιβολή από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, οι εν λόγω εναλλακτικές λύσεις αξιολογήθηκαν ως λιγότερο αποτελεσματικές και αποδοτικές από τη στοχευμένη αναθεώρηση της οδηγίας.

¹⁴ SWD(2024)xxx, σημείο 7.4.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας

Η Επιτροπή δημοσίευσε [αξιολόγηση](#) της οδηγίας το 2018. Η αξιολόγηση επιβεβαίωσε την ενωσιακή προστιθέμενη αξία της οδηγίας και τις βελτιώσεις που αυτή επέφερε στην ποιότητα και το εύρος της ενημέρωσης των εργαζομένων. Η οδηγία θεωρήθηκε συναφής από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και η ανάγκη διακρατικού διαλόγου αναγνωρίστηκε από τους κοινωνικούς εταίρους. Η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η οδηγία δεν επιβάλλει διοικητικές, οικονομικές και νομικές υποχρεώσεις που να συνιστούν υπέρμετρη επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις.

Ωστόσο, η αξιολόγηση διαπίστωσε επίσης ότι η διαβούλευση με τα ΕΣΕ είναι ενίοτε αναποτελεσματική, ότι τα ΕΣΕ αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στα δικαστήρια σε ορισμένα κράτη μέλη και ότι σε ορισμένα κράτη μέλη δεν υπάρχουν αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας και αποτελεσματικές και αποτρεπτικές κυρώσεις¹⁵. Ανταποκρινόμενη στα πορίσματα της αξιολόγησης, η Επιτροπή ενήργησε μέσω μη νομοθετικών δράσεων: εξακολούθησε να παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα έργα των κοινωνικών εταίρων, υπέβαλε πρόταση εγχειριδίου για τους επαγγελματίες των ΕΣΕ¹⁶ και συμμετείχε σε διαρθρωμένο διάλογο με τα κράτη μέλη σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας¹⁷. Οι δράσεις αυτές δεν αντιμετώπισαν τις προκλήσεις που εντοπίστηκαν.

- Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Σύμφωνα με το άρθρο 154 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή διεξήγαγε την πρώτη και τη δεύτερη φάση διαβουλεύσεων με τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους προκειμένου να συγκεντρώσει τις απόψεις τους, πρώτον, σχετικά με την ανάγκη για δράση της ΕΕ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με τη λειτουργία των ΕΣΕ και τον πιθανό προσανατολισμό της δράσης αυτής και, στη συνέχεια, σχετικά με το περιεχόμενο της σκοπούμενης πρότασης. Τέσσερις συνδικαλιστικές οργανώσεις και οκτώ οργανώσεις εργοδοτών απάντησαν στο [πρώτο](#) και στο [δεύτερο](#) στάδιο των διαβουλεύσεων. Στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου των διαβουλεύσεων, οι οργανώσεις των εργοδοτών εξέφρασαν την προθυμία τους να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας βάσει του άρθρου 155 της ΣΛΕΕ· οι οργανώσεις των εργαζομένων, με εξαίρεση την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Διοικητικών και Διευθυντικών Στελεχών (CEC – European Managers), δεν το έπραξαν.

Γενικά, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις θεωρούν αναγκαία μια νομικά δεσμευτική αναθεώρηση της οδηγίας, ενώ οι οργανώσεις εργοδοτών τάσσονται κυρίως κατά της αναθεώρησης, καθώς θεωρούν την οδηγία κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ενώ προειδοποιούν για την πρόσθετη κανονιστική επιβάρυνση των εταιρειών. Συγκεκριμένα:

¹⁵ SWD(2018)187, σ. 15.

¹⁶ Οι εργασίες για το εγχειρίδιο ανεστάλησαν τον Απρίλιο του 2019, μετά την άρνηση των συνδικαλιστικών οργανώσεων σε επίπεδο ΕΕ να συμμετάσχουν σε ομάδα εμπειρογνομόνων, η οποία θα συνέβαλε στην εκπόνησή του.

¹⁷ Το 2019 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν συνάντηση με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών με έμφαση στην επιβολή και τις κυρώσεις, ενώ το 2022 κινήθηκε διαδικασία επί παραβάσει σχετικά με το ιρλανδικό σύστημα επιβολής, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

- Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις θεωρούν ότι οι εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας οδηγούν σε άνισους όρους ανταγωνισμού, δημιουργούν νομική πολυπλοκότητα και θα πρέπει να καταργηθούν. Οι οργανώσεις εργοδοτών υποστηρίζουν ότι είναι σκόπιμο να διατηρηθούν οι εξαιρέσεις, τονίζοντας την αυτονομία των μερών και την ανάγκη διατήρησης των υφιστάμενων ρυθμίσεων ενημέρωσης και διαβούλευσης, οι οποίες λειτουργούν εύρυθμα.
- Όσον αφορά τη διαδικασία σύστασης νέων ΕΣΕ, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις δηλώνουν ότι δεν είναι ασύνηθες για την κεντρική διεύθυνση να καθυστερεί την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις υπογραμμίζουν επίσης την ανάγκη να διασφαλιστούν κατάλληλοι πόροι και στήριξη από εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένων συνδικαλιστικών οργανώσεων στη διαδικασία. Οι οργανώσεις εργοδοτών υποστηρίζουν ότι η σύσταση ΕΣΕ λειτουργεί ικανοποιητικά.
- Τα ενδιαφερόμενα μέρη και από τις δύο πλευρές των εργασιακών σχέσεων αναγνωρίζουν το ζήτημα της μη ισόρροπης σύνθεσης των ΕΣΕ ως προς το φύλο, ιδίως σε ανδροκρατούμενους κλάδους όπως η μεταποίηση και οι κατασκευές, όπου έχουν συσταθεί τα περισσότερα ΕΣΕ. Ωστόσο, εκφράζουν ανησυχίες σχετικά με την πρακτική σκοπιμότητα της εφαρμογής δεσμευτικής ποσόστωσης για τη διασφάλιση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων.
- Όσον αφορά την πρακτική λειτουργία του διακρατικού πλαισίου ενημέρωσης και διαβούλευσης, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις θεωρούν ότι η οδηγία δεν διασφαλίζει επαρκή νομική σαφήνεια όσον αφορά τις βασικές απαιτήσεις διαβούλευσης, όπως το πεδίο εφαρμογής των διακρατικών ζητημάτων και την ανάγκη να διασφαλιστεί η κατάλληλη συνέχεια στις γνωμοδοτήσεις των ΕΣΕ. Ως εκ τούτου, υποστηρίζουν τη λήψη δεσμευτικών μέτρων για την αποσαφήνιση και την επέκταση των εν λόγω απαιτήσεων. Επιπλέον, αναφέρουν ότι η υποχρέωση εμπιστευτικότητας εφαρμόζεται συχνά σε υπερβολικό βαθμό από τη διοίκηση και υποστηρίζουν ότι δεν διασφαλίζεται η παροχή επαρκών πόρων στα ΕΣΕ (που να καλύπτουν π.χ. συμβουλές εμπειρογνομόνων, επιμόρφωση ή νομικά έξοδα). Αντιθέτως, οι οργανώσεις εργοδοτών θεωρούν ότι η τρέχουσα έννοια των διακρατικών ζητημάτων είναι κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό και δεν δημιουργεί ένδικες διαφορές στην πράξη πέραν του ευλόγως αναμενόμενου για εταιρικό περιβάλλον βαθμού. Αναφέρουν ότι πολλές συμφωνίες ΕΣΕ προβλέπουν ήδη συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για την ενημέρωση και τη διαβούλευση, καθώς την παροχή επίσημης απάντησης στις γνώμες των ΕΣΕ από τη διοίκηση. Οι εργοδότες τονίζουν την ανάγκη να αποφευχθεί το πρόσθετο κόστος, ζητώντας την ελάφρυνση των διοικητικών και οικονομικών επιβαρύνσεων για τις επιχειρήσεις μέσω της προώθησης των διαδικτυακών συνεδριάσεων των ΕΣΕ.
- Όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέσα έννομης προστασίας, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις θεωρούν ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, τα ΕΣΕ δεν έχουν επαρκή πρόσβαση στη δικαιοσύνη και ότι η οδηγία δεν διασφαλίζει την αποτελεσματική επιβολή. Ζητούν αυστηρότερες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων κατώτατων ορίων για χρηματικές κυρώσεις που θα ανέρχονται σε ποσοστό έως και 4 % του παγκόσμιου κύκλου εργασιών, καθώς και ασφαλιστικά μέτρα για την αναστολή των αποφάσεων της διοίκησης. Αντιθέτως, οι εργοδότες υποστηρίζουν ότι οι υφιστάμενοι κανόνες είναι επαρκείς και ότι ο περιορισμένος αριθμός δικαστικών υποθέσεων δεν οφείλεται στην έλλειψη πρόσβασης στη δικαιοσύνη, αλλά στο

γεγονός ότι τα περισσότερα ΕΣΕ λειτουργούν ικανοποιητικά. Προειδοποιούν ως προς την επιβολή δυσανάλογων κυρώσεων και τον κίνδυνο καθυστέρησης της λήψης αποφάσεων από τις εταιρείες.

Παράλληλα με την επίσημη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους βάσει της Συνθήκης, διεξήχθησαν εκτεταμένες δραστηριότητες διαβούλευσης στο πλαίσιο της υποστηρικτικής μελέτης¹⁸, οι οποίες συγκέντρωσαν στοιχεία από μια ποικιλόμορφη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών, η οποία περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, εκπροσώπους των ΕΣΕ, τη διοίκηση επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας και εμπειρογνώμονες από τον νομικό και τον πανεπιστημιακό κλάδο. Οι δραστηριότητες αυτές συνίσταντο στα εξής:

- στοχευμένη διαδικτυακή έρευνα που απευθύνθηκε σε εκπροσώπους της διοίκησης και των εργαζομένων σε εταιρείες με ΕΣΕ·
- ημιδομημένες συνεντεύξεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη·
- εργαστήρια συλλογής στοιχείων με εκπροσώπους της διοίκησης και των εργαζομένων.

Οι δραστηριότητες αυτές επιβεβαίωσαν σε μεγάλο βαθμό τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν κατά τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και παρείχαν περαιτέρω λεπτομερείς πληροφορίες που τροφοδότησαν τον ορισμό του προβλήματος και την αξιολόγηση των επιλογών πολιτικής.

Δεν πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση σχετικά με την πρωτοβουλία αυτή. Δεδομένου του ειδικού και τεχνικού χαρακτήρα των σχετικών ζητημάτων και επιλογών, η πρωτοβουλία δεν προσφέρεται για τη συγκέντρωση των απόψεων του ευρέος κοινού. Η πρωτοβουλία αφορά άμεσα μόνο τα ενδιαφερόμενα μέρη στα οποία στοχεύουν οι δραστηριότητες διαβούλευσης που περιγράφονται ανωτέρω, ενώ οι έμμεσες επιπτώσεις σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη ή στο ευρύ κοινό είναι πολύ αμυδρές ώστε να καλυφθούν με ουσιαστικό τρόπο από γενική δημόσια διαβούλευση.

• Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας

Η εκτίμηση των επιπτώσεων βασίστηκε σε διάφορες μελέτες εξωτερικών εμπειρογνομόνων: τη [μελέτη για την υποστήριξη της αξιολόγησης της οδηγίας](#), τη νέα μελέτη συλλογής στοιχείων που υποστηρίζει την εκτίμηση επιπτώσεων, νομικές συγκριτικές μελέτες των εθνικών διατάξεων μεταφοράς της οδηγίας και [περιπτωσιολογικές μελέτες](#) που διερευνούν προκλήσεις και λύσεις όσον αφορά τα ΕΣΕ. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συλλογή και τη χρήση εμπειρογνωσίας, βλ. παράρτημα 1 της εκτίμησης επιπτώσεων. Πρόσθετες επιστημονικές πηγές αναφέρονται στην εκτίμηση επιπτώσεων.

Ελήφθησαν επίσης υπόψη το [ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2021 σχετικά με τη δημοκρατία στην εργασία](#) και το [νομοθετικό ψήφισμα πρωτοβουλίας του 2023 σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων](#), σε συνδυασμό με τη σχετική [αξιολόγηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας](#) της ερευνητικής υπηρεσίας του Κοινοβουλίου.

¹⁸ ICF(2023) Μελέτη για τη διερεύνηση ζητημάτων και πιθανών λύσεων ως προς την αναδιατυπωμένη οδηγία 2009/38/EK για το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων.

Επιπλέον, η εκτίμηση επιπτώσεων υποστηρίχθηκε από ad-hoc συλλογές στοιχείων από την [Eurostat](#) και το Ευρωπαϊκό Συνδικαλιστικό Ινστιτούτο (ETUI) (από τη [βάση δεδομένων για τα ΕΣΕ του ETUI](#) και την [έρευνα του 2018 του ETUI](#) που απευθυνόταν σε εκπροσώπους ΕΣΕ και ΕΣΕ ευρωπαϊκών εταιρειών).

• **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η παρούσα πρόταση συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων¹⁹, η οποία συζητήθηκε με την επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου (EPE) στις 29 Νοεμβρίου 2023. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε θετική γνώμη με παρατηρήσεις²⁰, οι οποίες εξετάστηκαν με τους εξής τρόπους:

- αποσαφηνίστηκαν οι στόχοι της πρωτοβουλίας και οι επιλογές πολιτικής, ιδίως η αλληλεπίδρασή τους με άλλους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες σχετικά με την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση μ' αυτούς·
- ενισχύθηκε η αξιολόγηση της αναλογικότητας και της εκτίμησης του κόστους και των οφελών, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα·
- αναπτύχθηκαν κλίμακες πιθανών συνολικών δαπανών με βάση υποθετικά σενάρια σχετικά με το ποσοστό δημιουργίας ΕΣΕ σε επιχειρήσεις που επί του παρόντος εξαιρούνται, την ανάγκη επαναδιαπραγμάτευσης των υφιστάμενων συμφωνιών ώστε να ληφθούν υπόψη οι αναθεωρημένες ελάχιστες απαιτήσεις, και τις πιθανές οριακές αυξήσεις του κόστους λειτουργίας των ΕΣΕ λόγω της πρωτοβουλίας·
- αναγνωρίστηκαν εκ των προτέρων οι περιορισμοί και οι αβεβαιότητες ως προς τα δεδομένα, που έχουν αντίκτυπο στην ευρωστία της ανάλυσης.

Για να διασφαλιστεί αναλογική και στοχευμένη εκτίμηση επιπτώσεων, η ανάλυση επικεντρώθηκε σε ουσιαστικά μέτρα πολιτικής που αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι διευκρινίσεις και οι ήσσονος σημασίας προσαρμογές της οδηγίας 2009/38/EK χαρακτηρίστηκαν συνοδευτικά μέτρα και δεν αξιολογήθηκαν μεμονωμένα. Τα συνοδευτικά μέτρα θεωρείται γενικά ότι ενισχύουν τις επιπτώσεις των επιλογών χωρίς να δημιουργούν σημαντικές αυτοτελείς επιπτώσεις.

Με βάση την ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των επιπτώσεων, η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής αναμένεται να έχει τα ακόλουθα κύρια οφέλη:

- Οι 678 επιχειρήσεις με συμφωνίες ΕΣΕ σε ισχύ, και οι περίπου 11,3 εκατομμύρια εργαζόμενοί τους στην ΕΕ, καθώς και τα συμβαλλόμενα μέρη σε μελλοντικές συμφωνίες ΕΣΕ, αναμένεται να επωφεληθούν από την αυξημένη σαφήνεια των νομικών απαιτήσεων, η οποία αναμένεται να μειώσει τον κίνδυνο ένδικων διαφορών και τα συναφή έξοδα.
- Με την κατάργηση των εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, οι περίπου 5,4 εκατομμύρια εργαζόμενοι στην ΕΕ / στον ΕΟΧ (και οι εκπρόσωποί τους) ή η διοίκηση των επιχειρήσεων με «οικειοθελείς συμφωνίες» που επί του παρόντος εξαιρούνται (323) θα αποκτήσουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη σύσταση ΕΣΕ για να

¹⁹ SWD(2024)xxx. Βλ. το συνοπτικό δελτίο [θα παρασχεθεί σύνδεσμος]

²⁰ [Σύνδεσμος προς τη γνώμη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου]

επωφεληθούν από την ισότιμη εφαρμογή των ελάχιστων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν βάσει του δικαίου της ΕΕ. Εναλλακτικά, θα μπορούσαν από κοινού με τη διοίκηση να επιλέξουν να διατηρήσουν σε ισχύ τις οικειοθελείς συμφωνίες που λειτουργούν εύρυθμα. Στο πλαίσιο των αιτημάτων για τη σύσταση νέου ΕΣΕ, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων θα αποκτήσουν σαφές δικαίωμα κάλυψης των εύλογων νομικών εξόδων τους και μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου όσον αφορά την υποχρέωση της διοίκησης να αρχίσει διαπραγματεύσεις εντός έξι μηνών. Το εργατικό δυναμικό των επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας θα ωφεληθεί επίσης από τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα ΕΣΕ, η οποία αναμένεται να συμβάλει σε δικαιότερες εταιρικές αποφάσεις και να έχει θετικό αντίκτυπο στις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων.

- Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, τα ΕΣΕ που, δυνάμει αντίστοιχης διάταξης στη συμφωνία τους με τη διοίκηση, δεν δικαιούνται επί του παρόντος να λαμβάνουν έγκαιρη αιτιολογημένη απάντηση από τη διοίκηση στη γνώμη τους, θα αποκτήσουν το δικαίωμα αυτό. Αυτό θα διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε γνήσιο διάλογο με την κεντρική διεύθυνση για διακρατικά ζητήματα. Ο διάλογος αυτός διευκολύνεται επίσης από την αποσαφήνιση της βασικής έννοιας των διακρατικών ζητημάτων, η οποία καθορίζει το πεδίο των δραστηριοτήτων ενημέρωσης και διαβούλευσης των ΕΣΕ, καθώς και από τις σαφέστερες προϋποθέσεις για την εφαρμογή των υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας. Για τα ΕΣΕ, τις ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες και τους εκπροσώπους των εργαζομένων που επί του παρόντος δεν διαθέτουν αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας για την επιβολή όλων των δικαιωμάτων τους βάσει της οδηγίας, η πρωτοβουλία θα βελτιώσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του διακρατικού κοινωνικού διαλόγου στις επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας θα μπορούσε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να λαμβάνουν καλύτερα τεκμηριωμένες στρατηγικές αποφάσεις και να ενισχύσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ της διοίκησης και του εργατικού δυναμικού, γεγονός που θα μπορούσε να έχει δυνητικά θετικά αποτελέσματα για την ανταγωνιστικότητα. Ωστόσο, οι επιπτώσεις αυτές είναι αβέβαιες και, ελλείψει αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων, δεν μπορούν να εκτιμηθούν αξιόπιστα, δεδομένης της αλληλεπίδρασης μεταξύ της συμμετοχής των εργαζομένων σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο και του μη δεσμευτικού χαρακτήρα των γνώμων των ΕΣΕ.

Η προτιμώμενη επιλογή συνεπάγεται το ακόλουθο κόστος:

- Στις επιχειρήσεις με «οικειοθελείς συμφωνίες» που επί του παρόντος εξαιρούνται, η κεντρική διεύθυνση θα μπορεί να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για νέο ΕΣΕ ή θα πρέπει να τις δρομολογήσει, εάν το ζητήσουν οι εργαζόμενοι σύμφωνα με την οδηγία. Το μέσο εφάπαξ κόστος της διαπραγμάτευσης νέας συμφωνίας ΕΣΕ εκτιμάται σε περίπου 148 000 EUR ανά διαπραγμάτευση. Γενικά, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων ή των επαναδιαπραγματεύσεων στις οποίες συμμετέχει μια ειδική διαπραγματευτική ομάδα, οι επιχειρήσεις θα υποχρεούνται εκ του νόμου να καλύπτουν —επιπροσθέτως άλλων δαπανών που πραγματοποιούνται στο στάδιο της σύστασης— και τα εύλογα νομικά έξοδα. Όπου είναι αναγκαίο για την ευθυγράμμιση των υφιστάμενων συμφωνιών ΕΣΕ με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις (π.χ. για την κάλυψη των δαπανών των ΕΣΕ για νομικές ή εξειδικευμένες συμβουλές

και επιμόρφωση), η κεντρική διεύθυνση θα πρέπει να προβεί σε επαναδιαπραγματεύσεις²¹. Ωστόσο, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων, οι αναγκαίες προσαρμογές των συμφωνιών ΕΣΕ αναμένεται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο τακτικών επαναδιαπραγματεύσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται κατά μέσο όρο ανά πενταετία, με μηδενικό ή πολύ περιορισμένο πρόσθετο κόστος σε σύγκριση με το βασικό σενάριο. Οι επιχειρήσεις μπορεί επίσης να αντιμετωπίσουν οριακή αύξηση του επαναλαμβανόμενου ετήσιου κόστους λειτουργίας ενός ΕΣΕ (δηλαδή περίπου 300 000 EUR κατά μέσο όρο ετησίως ανά ΕΣΕ στο πλαίσιο του βασικού σεναρίου), για παράδειγμα σε σχέση με την υποχρέωση παροχής αιτιολογημένης απάντησης στο ΕΣΕ, τις προβλεπόμενες διευκρινίσεις σχετικά με την κάλυψη των νομικών δαπανών²². Τέλος, σε περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεων, οι επιχειρήσεις θα αντιμετωπίζουν κίνδυνο επιβολής υψηλότερων οικονομικών κυρώσεων. Ωστόσο, η συχνότητα των ένδικων διαφορών και της επιβολής κυρώσεων αναμένεται να παραμείνει χαμηλή και οι κυρώσεις θα υπόκεινται στην αρχή της αναλογικότητας.

- Κατά τη σύγκριση του ποσοτικοποιήσιμου μοναδιαίου κόστους με τον κύκλο εργασιών των οικείων επιχειρήσεων και λαμβανομένων υπόψη των προβλεπόμενων τάσεων, το οικονομικό κόστος της προτιμώμενης επιλογής αναμένεται να είναι και να παραμένει αμελητέο²³.

Δεδομένου ότι η μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων με ΕΣΕ σημειώνεται κυρίως στους κλάδους της μεταλλουργίας, των υπηρεσιών, των χημικών προϊόντων, των κατασκευών, των τροφίμων, της γεωργίας και του τουρισμού, οι προσδιορισθείσες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής θα εκδηλωθούν επίσης κυρίως στους εν λόγω τομείς. Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής κατανομής της έδρας των εν λόγω επιχειρήσεων²⁴, τα περισσότερα ΕΣΕ έχουν συσταθεί βάσει των εθνικών νομοθεσιών επτά κρατών μελών, δηλαδή της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, των Κάτω Χωρών και της Σουηδίας. Ωστόσο, οι επιπτώσεις των επιλογών πολιτικής θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε όλα τα κράτη μέλη στα οποία δραστηριοποιείται η επιχείρηση, διότι εκπροσωπούνται από τα ΕΣΕ.

Η πρωτοβουλία δεν θα έχει σχετικές ή προβλέψιμες επιπτώσεις στους καταναλωτές, τις ΜΜΕ²⁵ ή το περιβάλλον²⁶.

²¹ Το μέσο κόστος των επαναδιαπραγματεύσεων δεν μπορούσε να ποσοτικοποιηθεί με αξιόπιστο τρόπο. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η διαδικασία επαναδιαπραγμάτευσης είναι συντομότερη από τη διαδικασία για τη σύσταση νέου ΕΣΕ, ενώ ενδέχεται επίσης να απαιτεί πολλαπλές συνεδριάσεις σε πολύπλοκες υποθέσεις. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, κατέστη δυνατή η χρηματική αποτίμηση ορισμένων δαπανών που συνδέονται με συνεδριάσεις μεταξύ της διοίκησης και των εκπροσώπων των ΕΣΕ για την επαναδιαπραγμάτευση υφιστάμενων συμφωνιών (περίπου 18 400 EUR ανά συνεδρίαση).

²² Για περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τους παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν τις λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με τα ΕΣΕ, βλ. σ. 30 και επόμενες και παράρτημα 12 της εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρωτοβουλία (SWD...).

²³ Βλ. παράρτημα 5 της εκτίμησης επιπτώσεων.

²⁴ Τα ΕΣΕ εκπροσωπούν τους Ευρωπαίους εργαζομένους μιας πολυεθνικής εταιρείας, είτε αυτή έχει την έδρα της εντός της ΕΕ είτε εκτός αυτής. Εάν η έδρα των εταιρειών βρίσκεται εκτός της ΕΕ, τα ΕΣΕ πρέπει να έχουν συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ / του ΕΟΧ. Τα περισσότερα ΕΣΕ έχουν συσταθεί σε πολυεθνικές εταιρείες με έδρα στις ΗΠΑ (170), τη Γερμανία (124), τη Γαλλία (102), το Ηνωμένο Βασίλειο (92), τη Σουηδία (69), τις Κάτω Χώρες (58), την Ελβετία (48), την Ιταλία (38), τη Φινλανδία (37), το Βέλγιο (36) και την Ιαπωνία (31).

²⁵ Δεδομένων των κατώτατων ορίων που ορίζονται στον ορισμό των «επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας» στην αναδιατυπωμένη οδηγία, οι απαιτήσεις της οδηγίας δεν ισχύουν για τις ΜΜΕ. Για

Συγκρίθηκαν η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η συνοχή και η αναλογικότητα των επιλογών πολιτικής που συνδέονται με τον ίδιο στόχο πολιτικής, συνυπολογίζοντας τις επιπτώσεις τους, προκειμένου να προσδιοριστεί η προτιμώμενη επιλογή λαμβανομένων υπόψη των αναγκαίων συμβιβασμών μεταξύ διαφορετικών προσεγγίσεων.

Τα εναλλακτικά μέτρα που εξετάστηκαν στην εκτίμηση επιπτώσεων, τα οποία αξιολογήθηκαν συνολικά ως λιγότερο αποτελεσματικά, αποδοτικά, συνεκτικά και αναλογικά και, ως εκ τούτου, δεν επελέγησαν ως μέρος της προτιμώμενης επιλογής, περιγράφονται στο τμήμα 5 και στο παράρτημα 11 της εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρωτοβουλία.

- **Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση**

Η αξιολόγηση του 2018 επιβεβαίωσε ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στην οδηγία 2009/38/EK δεν επιβάλλουν υποχρεώσεις που θα συνιστούσαν υπέρμετρη επιβάρυνση για τις εταιρείες. Με τον καθορισμό ενός διαδικαστικού πλαισίου για τη διακρατική ενημέρωση και διαβούλευση, η οδηγία παρέχει στους κοινωνικούς εταίρους την αυτονομία να συμφωνούν επί των κατάλληλων λύσεων υπό το πρίσμα των ειδικών αναγκών και περιστάσεών τους. Για παράδειγμα, τα μέρη των συμφωνιών ΕΣΕ μπορούν να χρησιμοποιούν τεχνολογίες ΤΠΕ για σκοπούς ενημέρωσης και διαβούλευσης και να επιλέγουν, για παράδειγμα, να χρησιμοποιούν λογισμικό διαδικτυακών συνεδριάσεων, εργαλεία αυτόματης μετάφρασης ή εργαλεία αυτόματης μεταγραφής ομιλίας σε κείμενο για την εξοικονόμηση κόστους και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας. Επίσης, έχουν την ελευθερία να συμφωνούν σε καθεστώτα απλουστευμένης γλώσσας για τις συνεδριάσεις των ΕΣΕ με σκοπό τη μείωση του κόστους της ταυτόχρονης διερμηνείας. Πράγματι, η οδηγία δεν επιβάλλει ειδικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των δαπανών των ΕΣΕ, μεταξύ άλλων για συμβουλές από εμπειρογνώμονες ή επιμόρφωση, αλλά περιλαμβάνει γενική υποχρέωση της εταιρείας να διασφαλίζει τα μέσα που απαιτούνται ώστε τα ΕΣΕ να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από την οδηγία.

Στο πλαίσιο αυτού του βασικού σεναρίου, το περιθώριο μείωσης της επιβάρυνσης με την παρούσα πρωτοβουλία είναι περιορισμένο. Όπως προαναφέρθηκε, η πρωτοβουλία θα δημιουργήσει αμελητέο μόνο κόστος για τις επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας, ανάλογα με τον κύκλο εργασιών τους, και θα αποφέρει δυνητικά —μη ποσοτικοποιήσιμα— οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη βελτίωση της ποιότητας του κοινωνικού διαλόγου. Ωστόσο, η ανάγκη περιορισμού του κόστους και της διοικητικής επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις εξετάστηκε, σύμφωνα με ανησυχίες που εκφράστηκαν από τις επιχειρηματικές οργανώσεις κατά τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού και της αξιολόγησης των μέτρων, και αποτέλεσε μέρος του σκεπτικού για την απόρριψη

²⁶ εξηγήσεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν υπάρχουν επίσης προβλέψιμες έμμεσες επιπτώσεις στις ΜΜΕ, βλ. παράρτημα 12 τμήμα 1 της εκτίμησης επιπτώσεων.

Ενώ η σκοπούμενη τροποποίηση των επικουρικών υποχρεώσεων με σκοπό τη διεξαγωγή δύο ετήσιων συνεδριάσεων ολομέλειας αντί μίας ενδέχεται να αυξήσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που συνδέονται με ταξίδια σε συνεδριάσεις με φυσική παρουσία, ο δυνητικός περιβαλλοντικός αντίκτυπος αυτού του μέτρου αναμένεται να είναι ασήμαντος, δεδομένου του μικρού αριθμού των ΕΣΕ που υπόκεινται σε επικουρικές υποχρεώσεις. Επιπλέον, η απαίτηση προσδιορισμού, στις συμφωνίες ΕΣΕ, της μορφής των συνεδριάσεων θα μπορούσε να παρακινήσει τους κοινωνικούς εταίρους να εξετάσουν το ενδεχόμενο διεξαγωγής διαδικτυακών συνεδριάσεων σε πιο συστηματική βάση, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ορισμένες μειώσεις εκπομπών. Η δυνατότητα διεξαγωγής συνεδριάσεων εξ αποστάσεως παρέχεται ήδη σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, εάν τα μέρη συμφωνήσουν σ' αυτή. Για λεπτομερή επεξήγηση των λόγων, βλ. παράρτημα 12 τμήμα 1 της εκτίμησης επιπτώσεων.

επιλογών όπως η υποχρέωση χρηματοδότησης, χωρίς περιορισμό, των νομικών εξόδων που αναλαμβάνει το ΕΣΕ.

Η πρόταση δεν δημιουργεί κόστος συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ, δεδομένου ότι τα σκοπούμενα μέτρα πολιτικής δεν θα εφαρμόζονται στις ΜΜΕ και δεν προβλέπονται έμμεσες επιπτώσεις στις ΜΜΕ.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου για τη διακρατική ενημέρωση και διαβούλευση, η πρόταση θα ενισχύσει το θεμελιώδες δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση μ' αυτούς στο πλαίσιο της επιχείρησης (άρθρο 27 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ). Σύμφωνα με το δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων (άρθρο 28 του Χάρτη), η πρόταση διατηρεί την αρχή της αυτονομίας των μερών, σύμφωνα με την οποία εναπόκειται στους εκπροσώπους των εργαζομένων και στη διοίκηση της επιχείρησης να καθορίζουν τη φύση, τη σύνθεση, τη λειτουργία, τον τρόπο λειτουργίας, τις διαδικασίες και τους οικονομικούς πόρους των ΕΣΕ, ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες περιστάσεις τους. Η θέσπιση στόχων για μια ισόρροπη ως προς το φύλο σύνθεση των ΕΣΕ θα προωθήσει την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών (άρθρο 23 του Χάρτη). Η πρόταση θα ενισχύσει επίσης το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής (άρθρο 47 του Χάρτη) κατά των παραβάσεων των δικαιωμάτων που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/ΕΚ. Έμμεσα, θα μπορούσαν να επιτευχθούν θετικά αποτελέσματα στις συνθήκες εργασίας, σύμφωνα με το δικαίωμα των εργαζομένων σε συνθήκες εργασίας που σέβονται την υγεία, την ασφάλεια και την αξιοπρέπειά τους (άρθρο 31 του Χάρτη). Η πρωτοβουλία συνάδει επίσης με την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16 του Χάρτη), καθώς διατηρεί την ικανότητα της διοίκησης να λαμβάνει αποφάσεις αποτελεσματικά και αποφεύγει την αδικαιολόγητη επιβάρυνση των επιχειρήσεων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν απαιτεί επιπλέον πόρους από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να μεταφέρουν τις τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/38/ΕΚ στο εθνικό τους δίκαιο εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της προτεινόμενης τροποποιητικής οδηγίας. Η εφαρμογή των αναθεωρημένων απαιτήσεων θα αναβληθεί κατά δύο έτη, ώστε να δοθεί στα μέρη των συμφωνιών ΕΣΕ επαρκής χρόνος για τη διαπραγμάτευση των προσαρμογών, όπου απαιτείται.

Η πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας θα παρακολουθείται με μια σειρά βασικών δεικτών που σχετίζονται με τους στόχους πολιτικής. Οι δείκτες αυτοί και οι σχετικές πηγές δεδομένων προσδιορίζονται στο παράρτημα 13 της εκτίμησης επιπτώσεων.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Στο πλαίσιο της διαδικασίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέσα με τα οποία τα ΕΣΕ, οι ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν να κινούν δικαστικές και, κατά περίπτωση, διοικητικές διαδικασίες για καθένα από τα δικαιώματα που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/ΕΚ. Επιπλέον, εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες που αφορούν τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να διαβιβάζουν αρκούντως σαφείς και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα μεταφοράς της πρότασης στο εθνικό δίκαιο²⁷. Τα κράτη μέλη, προκειμένου να συμμορφωθούν μ' αυτή την υποχρέωση ασφάλειας δικαίου και να διασφαλίσουν την πλήρη μεταφορά των διατάξεων της προτεινόμενης τροποποιητικής οδηγίας σε ολόκληρη την επικράτειά τους, υποχρεούνται να αναφέρουν, για κάθε διάταξη της οδηγίας, την εθνική διάταξη ή διατάξεις που διασφαλίζουν τη μεταφορά της.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Τροποποιήσεις της έννοιας των διακρατικών ζητημάτων (άρθρο 1 παράγραφος 4 της οδηγίας 2009/38/ΕΚ)

Για να διευκρινιστεί η έννοια των διακρατικών ζητημάτων, προβλέπεται τεκμήριο διακρατικότητας, που καλύπτει όχι μόνο τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα που εξετάζονται από τη διοίκηση μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, αλλά και τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα αυτά μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε ένα μόνο κράτος μέλος και οι συνέπειες των εν λόγω μέτρων μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε τουλάχιστον ένα ακόμη κράτος μέλος, όπως προβλέπεται επί του παρόντος στην αιτιολογική σκέψη 16 της οδηγίας. Η αποσαφήνιση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της υφιστάμενης αβεβαιότητας και στη μείωση του κινδύνου διαφορών, διατηρώντας παράλληλα τη διάκριση από εθνικά ζητήματα, προκειμένου να αποφεύγονται οι συγκρούσεις με τις εθνικές διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης.

Τροποποιήσεις στους ορισμούς της «ενημέρωσης» και της «διαβούλευσης» [άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία στ) και ζ) και άρθρο 9 της οδηγίας 2009/38/ΕΚ· παράρτημα 1 σημείο 1) στοιχείο α) τρίτο εδάφιο]

Οι υφιστάμενοι ορισμοί της «ενημέρωσης» και της «διαβούλευσης» δεν προσδιορίζουν μόνο την έννοια των όρων αυτών για τους σκοπούς της οδηγίας 2009/38/ΕΚ, αλλά περιλαμβάνουν και κανονιστικές απαιτήσεις. Σύμφωνα με τους νομοτεχνικούς κανόνες και για λόγους συνοχής και νομικής σαφήνειας, οι απαιτήσεις αυτές θα καθοριστούν στο άρθρο 9. Οι ουσιαστικές αλλαγές αφορούν τις απαιτήσεις διαβούλευσης: Το άρθρο 9 ορίζει ότι η διαβούλευση επιτρέπει στους εκπροσώπους των εργαζομένων να εκφράζουν γνώμη πριν από την έκδοση της απόφασης και ότι στην εν λόγω γνώμη πρέπει να δίνεται αιτιολογημένη γραπτή απάντηση από την κεντρική διεύθυνση πριν από την έκδοση της απόφασής της σχετικά με το προτεινόμενο μέτρο. Οι επικουρικές υποχρεώσεις του παραρτήματος 1 της οδηγίας 2009/38/ΕΚ προσαρμόζονται αναλόγως.

²⁷ Βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου, [C-543/17](#), ECLI:EU:C:2019:573, σκέψη 59.

Τροποποιήσεις σχετικά με τη σύσταση, τη σύνθεση και τους πόρους των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων [άρθρα 5 και 7 της οδηγίας 2009/38/EK και σημεία 5) και 6) τελευταίο εδάφιο του παραρτήματος Ι]

Στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) της οδηγίας 2009/38/EK προστίθεται απαίτηση για την εκλογή ή τον διορισμό των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας κατά τρόπο που να επιδιώκει την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων. Στο άρθρο 5 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο, διευκρινίζεται ότι τα έξοδα που σχετίζονται με τις διαπραγματεύσεις, τα οποία βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση, περιλαμβάνουν τα εύλογα έξοδα νομικής συνδρομής, εκπροσώπησης και διαδικασίας της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας. Επιπλέον, η τελευταία περίοδος του άρθρου 5 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο απαλείφεται διότι δεν είναι απαραίτητο να αναφερθεί η δυνατότητα των κρατών μελών να περιορίσουν τη χρηματοδότηση σε έναν εμπειρογνώμονα, δεδομένου ότι η πρώτη περίοδος του ίδιου εδαφίου αναφέρει ήδη το δικαίωμά τους να θεσπίζουν δημοσιονομικούς κανόνες σχετικά με τη λειτουργία της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, σε συμμόρφωση με την αρχή ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με την ορθή άσκηση των καθηκόντων της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας πρέπει να βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση. Τέλος, το άρθρο 7 παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση αποσαφηνίζεται με την αναφορά σε μη σύγκληση της πρώτης συνεδρίασης της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, αντί της άρνησης της κεντρικής διεύθυνσης να αρχίσει διαπραγματεύσεις.

Τροποποιήσεις σχετικά με το περιεχόμενο των συμφωνιών ΕΣΕ, το οποίο θα διαπραγματεύονται τα μέρη (άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/38/EK)

Τα μέρη των συμφωνιών ΕΣΕ θα πρέπει να προσδιορίζουν τους οικονομικούς και υλικούς πόρους που θα διατίθενται στα ΕΣΕ, τουλάχιστον όσον αφορά τη χρήση εμπειρογνομόνων, τις νομικές δαπάνες και την επιμόρφωση. Επιπλέον, πρέπει επίσης να προσδιορίζουν τη μορφή των συνεδριάσεων των ΕΣΕ, που μπορεί να γίνονται και εξ αποστάσεως, εφόσον συμφωνούν τα μέρη. Για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων ΕΣΕ, οι νέες απαιτήσεις σε σχέση με τους οικονομικούς και υλικούς πόρους και τη μορφή των συνεδριάσεων των ΕΣΕ εφαρμόζονται επίσης και ως προς τις προϋπάρχουσες συμφωνίες ΕΣΕ, οι οποίες ενδέχεται, ως εκ τούτου, να χρειαστεί να προσαρμοστούν. Αυτό προβλέπεται σε νέο εδάφιο του άρθρου 6 παράγραφος 2. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, τα μέρη των υφιστάμενων συμφωνιών ΕΣΕ θα πρέπει να ελέγχουν κατά πόσον πληρούν τις αναθεωρημένες απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας και, σε αντίθετη περίπτωση, να τις επαναδιαπραγματευτούν ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος ένδικων διαφορών μόλις τεθούν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένες απαιτήσεις. Εάν η επαναδιαπραγμάτευση αυτή δεν είναι επιτυχής, θα ισχύουν οι επικουρικές υποχρεώσεις που προσαρτώνται στην οδηγία.

Τροποποιήσεις που αφορούν την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα ΕΣΕ (άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/38/EK)

Κατά τη διαπραγμάτευση νέων συμφωνιών ΕΣΕ ή την αναδιαπραγμάτευση συμφωνιών που ήδη υφίστανται, τα μέρη θα υποχρεούνται βάσει νέας παραγράφου του άρθρου 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/38/EK να καθορίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την επίτευξη, στο μέτρο του δυνατού, ισόρροπης ως προς το φύλο σύνθεσης του ΕΣΕ και, κατά περίπτωση, της επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την κατανομή 40 % των εδρών στο ΕΣΕ —ή σε επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης— σε έκαστο φύλο. Ο ίδιος στόχος αντικατοπτρίζεται στο παράρτημα 1 της οδηγίας 2009/38/EK για τα νεοσυσταθέντα ΕΣΕ βάσει επικουρικών υποχρεώσεων. Υπό το πρίσμα της σχετικής

νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ σχετικά με τη θετική δράση²⁸, ο στόχος του 40 % εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι είναι νομικά και πραγματικά εφικτός και δεν θίγει τις εθνικές ρυθμίσεις για την εκλογή των εκπροσώπων των εργαζομένων.

Τροποποιήσεις σχετικά με τον αριθμό των συνεδριάσεων ολομέλειας των ΕΣΕ βάσει επικουρικών υποχρεώσεων [σημείο 2) του παραρτήματος 1 της οδηγίας 2009/38/EK]

Βάσει των αναθεωρημένων επικουρικών υποχρεώσεων θα απαιτούνται δύο —αντί μίας— συνεδριάσεις ολομέλειας μεταξύ των ΕΣΕ και της κεντρικής διεύθυνσης ετησίως.

Τροποποιήσεις σχετικά με τις έκτακτες συνεδριάσεις των ΕΣΕ βάσει επικουρικών υποχρεώσεων [σημείο 3) πρώτο και δεύτερο εδάφιο του παραρτήματος 1 της οδηγίας 2009/38/EK]

Η διατύπωση των επικουρικών υποχρεώσεων που ορίζονται στο σημείο 3 του παραρτήματος 1 της οδηγίας 2009/38/EK προσαρμόζεται ώστε να αποσαφηνιστεί, πρώτον, ότι η ενημέρωση και η διαβούλευση με τα ΕΣΕ με βάση τις υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει καταρχήν να λαμβάνουν χώρα στις συνεδριάσεις της ολομέλειας, ει δυνατόν, και σε έκτακτες συνεδριάσεις μόνον εφόσον το απαιτεί ο επείγων χαρακτήρας. Δεύτερον, διευκρινίζεται ότι η ενημέρωση πρέπει να παρέχεται εγκαίρως και, τρίτον, ότι τα μέλη του ΕΣΕ έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε έκτακτες συνεδριάσεις με την επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης, εφόσον εκπροσωπούν εργαζομένους τους οποίους ενδεχομένως αφορά άμεσα το αντικείμενο των εν λόγω συνεδριάσεων.

Τροποποιήσεις σχετικά με τους πόρους που διατίθενται στα ΕΣΕ βάσει επικουρικών υποχρεώσεων [σημεία 5) και 6) του παραρτήματος 1 της οδηγίας 2009/38/EK]

Στο σημείο 5) του παραρτήματος 1 διευκρινίζεται ότι στους εμπειρογνώμονες που επικουρούν τα ΕΣΕ ή τις επιτροπές περιορισμένης σύνθεσης βάσει επικουρικών υποχρεώσεων μπορούν να συγκαταλέγονται εκπρόσωποι συνδικαλιστικών οργανώσεων και ότι οι εν λόγω εμπειρογνώμονες επιτρέπεται, κατόπιν αιτήματος του ΕΣΕ ή της επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης, να παρίστανται σε συνεδριάσεις με συμβουλευτική ιδιότητα. Στο σημείο 6) του παραρτήματος 1 διευκρινίζεται ότι οι λειτουργικές δαπάνες των ΕΣΕ που βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση περιλαμβάνουν εύλογα νομικά έξοδα, τα οποία πρέπει να κοινοποιούνται εκ των προτέρων στην κεντρική διεύθυνση. Επιπλέον, διαγράφεται η δεύτερη περίοδος στο τελευταίο εδάφιο του σημείου 6) του παραρτήματος 1 για τους λόγους που εξηγούνται ανωτέρω σε σχέση με το άρθρο 5 παράγραφος 6 της οδηγίας 2009/38/EK.

Τροποποιήσεις που αφορούν τη μεταχείριση ή τη μη διαβίβαση εμπιστευτικών πληροφοριών ΕΣΕ (άρθρο 8 της οδηγίας 2009/38/EK)

Οι διατάξεις σχετικά με την εμπιστευτική διαβίβαση πληροφοριών και τη μη διαβίβαση ορισμένων πληροφοριών περιέχονται σε χωριστά άρθρα για να εξασφαλιστεί σαφέστερη δομή. Επιπλέον, όταν παρέχει πληροφορίες σε εμπιστευτική βάση, η κεντρική διεύθυνση πρέπει να ενημερώνει τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη των ΕΣΕ ή τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, ταυτόχρονα, σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που κοινοποιούνται. Η υποχρέωση μη αποκάλυψης εμπιστευτικών πληροφοριών παύει όταν, σε συμφωνία με τη διοίκηση, η αιτιολόγηση που

²⁸ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 2000, Badeck κ.λπ., [C-158/97](#), ECLI:EU:C:2000:163.

παρέχεται από τη διοίκηση έχει καταστεί άνευ αντικειμένου. Επιπλέον, η δυνατότητα της κεντρικής διεύθυνσης να μη διαβιβάζει πληροφορίες θα περιορίζεται σε περιπτώσεις στις οποίες η διαβίβασή τους θα έβλαπτε σοβαρά τη λειτουργία της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή, η κεντρική διεύθυνση πρέπει να ενημερώνει τα μέλη του ΕΣΕ, τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή τους εκπροσώπους των εργαζομένων για τους λόγους που δικαιολογούν τη μη διαβίβαση πληροφοριών.

Τροποποιήσεις που αφορούν τον ρόλο των εκπροσώπων των εργαζομένων, καθώς και την προστασία τους (άρθρο 10 της οδηγίας 2009/38/EK)

Το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/38/EK προσαρμόζεται ώστε να διευκρινιστεί ότι όχι μόνο τα μέλη των ΕΣΕ αλλά και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και των μελών των ΕΣΕ, πρέπει να διαθέτουν τα μέσα που απαιτούνται για την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Στο άρθρο 10 παράγραφος 2 διευκρινίζεται ότι τα μέλη των ΕΣΕ πρέπει να έχουν το δικαίωμα και τα αναγκαία μέσα να ενημερώνουν τους σχετικούς εκπροσώπους των εργαζομένων σχετικά με τη διαδικασία διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης πριν και μετά τις συνεδριάσεις με την κεντρική διεύθυνση. Στο άρθρο 10 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο διευκρινίζεται ότι η απαίτηση παροχής ισοδύναμης προστασίας στα πρόσωπα που αντλούν το δικαίωμα αυτό από την οδηγία 2009/38/EK εφαρμόζεται επίσης όσον αφορά την προστασία από αντίποινα ή απόλυση. Τέλος, στο άρθρο 10 παράγραφος 4 διευκρινίζεται ότι η κεντρική διεύθυνση πρέπει να αναλαμβάνει τα έξοδα και τις δαπάνες που σχετίζονται με την επιμόρφωση που είναι αναγκαία ώστε τα μέλη των ΕΣΕ και της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας να μπορούν να ασκούν τα καθήκοντά τους εκπροσώπησης, και για τα οποία η κεντρική διεύθυνση πρέπει να ενημερώνεται εκ των προτέρων.

Τροποποιήσεις που αφορούν τις κυρώσεις και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη (άρθρο 11 της οδηγίας 2009/38/EK)

Η υποχρέωση των κρατών μελών να προβλέπουν αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις —που επί του παρόντος αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 36 της οδηγίας 2009/38/EK με αναφορά στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης— θα καθοριστεί στο άρθρο 11 της οδηγίας 2009/38/EK. Για να συμμορφωθούν με την εν λόγω υποχρέωση, τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται, κατά τον καθορισμό των κυρώσεων, να λαμβάνουν υπόψη τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τις συνέπειες του αδικήματος, καθώς και το αν αυτό τελέστηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, και, σε περίπτωση χρηματικών κυρώσεων, το μέγεθος και την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης ή του ομίλου εις βάρος της οποίας / του οποίου επιβάλλεται η κύρωση (για παράδειγμα, τον ετήσιο κύκλο εργασιών της/του), καθώς και άλλα σχετικά κριτήρια. Στην ίδια παράγραφο προστίθεται διάταξη που απαιτεί από τα κράτη μέλη να προβλέπουν τουλάχιστον χρηματικές κυρώσεις για παραβάσεις των διαδικασιών ενημέρωσης και διαβούλευσης που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 3. Αυτό δεν τα εμποδίζει να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν επιπλέον άλλες μορφές κυρώσεων. Στο άρθρο 11 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο θα προστεθεί αναφορά στα μέλη του ΕΣΕ και της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή αφορά τόσο αυτά όσο και τους εκπροσώπους των εργαζομένων. Στην ίδια παράγραφο διευκρινίζεται περαιτέρω ότι η διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής που εφαρμόζεται όταν η κεντρική διεύθυνση απαιτεί εμπιστευτικότητα ή αποκρύπτει πληροφορίες πρέπει να είναι συμβατή με την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης βάσει της οδηγίας 2009/38/EK. Επιπλέον, προστίθεται νέα διάταξη στο άρθρο 11 προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τυχόν διαδικασίες υποχρεωτικής προηγούμενης εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών βάσει

του εθνικού δικαίου δεν θίγουν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη όσον αφορά τα δικαιώματα που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/EK.

Κατάργηση των εξαιρέσεων και των ρυθμίσεων για την προσαρμογή των υφιστάμενων συμφωνιών στις αναθεωρημένες απαιτήσεις (άρθρο 14 της οδηγίας 2009/38/EK)

Το άρθρο 14 της οδηγίας 2009/38/EK απαλείφεται και οι εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/38/EK καταργούνται. Κατά συνέπεια, οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων επιχειρήσεων ή ομίλων κοινοτικής κλίμακας που έχουν συνάψει συμφωνίες διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης πριν από τη μεταφορά της οδηγίας 94/45/EK στο εθνικό δίκαιο («οικειοθελείς συμφωνίες») θα έχουν το δικαίωμα είτε να διατηρήσουν τις υφιστάμενες συμφωνίες τους είτε να ζητήσουν, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/38/EK, τη σύσταση ΕΣΕ ή διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης με σκοπό την αντικατάσταση προηγούμενων συμφωνιών. Οι επιχειρήσεις με συμφωνίες που υπογράφηκαν ή αναθεωρήθηκαν μεταξύ της 5ης Ιουνίου 2009 και της 5ης Ιουνίου 2011 θα υπόκεινται στις αναθεωρημένες υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/EK.

Νέα διάταξη στο άρθρο 14α προβλέπει την προσαρμογή των υφιστάμενων συμφωνιών που έχουν συναφθεί δυνάμει των άρθρων 5 και 6 της οδηγίας 94/45/EK ή των άρθρων 5 και 6 της οδηγίας 2009/38/EK στις αναθεωρημένες απαιτήσεις της οδηγίας 2009/38/EK. Τα μέρη των εν λόγω συμφωνιών έχουν την ευκαιρία να διαπραγματευτούν τις αναγκαίες προσαρμογές κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου μεταξύ της προθεσμίας για τη μεταφορά των τροποποιήσεων της οδηγίας 2009/38/EK και της ημερομηνίας από την οποία πρόκειται να εφαρμοστούν οι αναθεωρημένες απαιτήσεις βάσει του εθνικού δικαίου. Οι εν λόγω μεταβατικές ρυθμίσεις δεν ισχύουν για τις «οικειοθελείς συμφωνίες» που συνάπτονται και λειτουργούν εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας. Οι συνέπειες για τις επιχειρήσεις που έχουν συνάψει τέτοιες συμφωνίες περιγράφονται ανωτέρω, σε σχέση με την κατάργηση των εξαιρέσεων.

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και έναρξη εφαρμογής (άρθρο 2 της πρότασης)

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να μεταφέρουν τις τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/38/EK στο εθνικό τους δίκαιο εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της πρότασης. Η εφαρμογή των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο πρέπει να αναβληθεί κατά δύο έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς.

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις για την τροποποίηση του άρθρου 11 της οδηγίας 2009/38/EK, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή τον τρόπο με τον οποίο τα πρόσωπα που αντλούν δικαιώματα από την οδηγία μπορούν να κινούν δικαστικές διαδικασίες με βάση το δίκαιό τους και, κατά περίπτωση, διοικητικές διαδικασίες, όσον αφορά όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/EK.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/38/ΕΚ όσον αφορά τη σύσταση και τη λειτουργία
ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και την αποτελεσματική επιβολή των
δικαιωμάτων διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το
άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β), σε συνδυασμό με το άρθρο 153, παράγραφος 1
στοιχείο ε),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξασφαλίζεται στους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους, στα ενδεδειγμένα επίπεδα, εγκαίρως ενημέρωση και διαβούλευση, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Η αρχή 8 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων επιβεβαιώνει το δικαίωμα των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους να ενημερώνονται και να ζητείται η γνώμη τους για ζητήματα που τους αφορούν.
- (2) Όσον αφορά τα διακρατικά ζητήματα, η οδηγία 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ επιδιώκει την υλοποίηση αυτών των βασικών

¹ ΕΕ C , της , σ. .

² ΕΕ C , της , σ. .

³ Οδηγία 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους

αρχών στην πράξη με τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας.

- (3) Η αξιολόγηση της οδηγίας 2009/38/EK που δημοσιεύτηκε το 2018⁴ επιβεβαίωσε μεν καταρχήν την προστιθέμενη αξία και συνάφεια της οδηγίας, ωστόσο εντόπισε και ελλείψεις όσον αφορά, για παράδειγμα, την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διαβούλευσης, την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τις κυρώσεις και την ερμηνεία ορισμένων εννοιών.
- (4) Το 2023 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 225 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), εξέδωσε νομοθετικό ψήφισμα πρωτοβουλίας, το οποίο περιείχε συστάσεις για την αναθεώρηση της οδηγίας 2009/38/EK⁵ και η Επιτροπή προέβη σε διαβούλευση δύο σταδίων με τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με το άρθρο 154 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την ανάγκη για λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων της εν λόγω οδηγίας καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο των μέτρων αυτών. Η Επιτροπή συγκέντρωσε επίσης στοιχεία μέσω μελέτης που περιλάμβανε στοχευμένη διαδικτυακή έρευνα, συνεντεύξεις με ενδιαφερόμενα μέρη, εργαστήρια, ανάλυση της εθνικής νομολογίας και των σχετικών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας των κρατών μελών.
- (5) Τα στοιχεία δείχνουν ότι η ανασφάλεια δικαίου όσον αφορά την έννοια των διακρατικών ζητημάτων έχει ως αποτέλεσμα δισταύουσες ερμηνείες και στη δημιουργία ένδικων διαφορών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και να μειωθεί ο κίνδυνος δημιουργίας τέτοιων διαφορών, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί η έννοια αυτή. Προς τον σκοπό αυτόν, είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να καλύπτει μόνο τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα που εξετάζονται από τη διοίκηση μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, αλλά και τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα αυτά μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε ένα μόνο κράτος μέλος, αλλά οι συνέπειες των εν λόγω μέτρων μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε τουλάχιστον ένα ακόμη κράτος μέλος. Αυτό είναι αναγκαίο για να καλυφθούν περιπτώσεις στις οποίες οι επιχειρήσεις προβλέπουν μέτρα, όπως απολύσεις και μειώσεις προσωπικού, τα οποία στοχεύουν μεν ρητά επιχειρήσεις σε ένα μόνο κράτος μέλος, όμως μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα έχουν επιπτώσεις σε εργαζομένους σε άλλο κράτος μέλος, για παράδειγμα λόγω αλλαγών στη διασυννοριακή αλυσίδα εφοδιασμού ή στις δραστηριότητες παραγωγής, όταν τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ουσιαστικές αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας ή στις συμβατικές σχέσεις.
- (6) Οι ορισμοί της ενημέρωσης και της διαβούλευσης στην οδηγία 2009/38/EK περιλαμβάνουν κανονιστικές απαιτήσεις. Για λόγους συνοχής και νομικής σαφήνειας,

επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (EE L 122 της 16.5.2009, σ. 28, [ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj](http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj)).

⁴

[COM\(2018\) 292 final](http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj).

⁵

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2023 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων (2019/2183(INL)).

είναι σκόπιμο να θεσπιστούν οι εν λόγω κανονιστικές διατάξεις στα άρθρα που καθορίζουν δικαιώματα και υποχρεώσεις.

- (7) Τα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων ενδέχεται να χρειαστούν νομικές συμβουλές ή εκπροσώπηση για την εκτέλεση των καθηκόντων τους βάσει της οδηγίας 2009/38/EK. Ωστόσο, δεν είναι επαρκώς σαφές ότι δικαιούνται κάλυψη των συναφών νομικών εξόδων. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η κάλυψη αυτών των εξόδων, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η κεντρική διεύθυνση θα αναλαμβάνει τις δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων, τα οποία και θα πρέπει να υποχρεούνται να κοινοποιούν τις δαπάνες εκ των προτέρων. Είναι σκόπιμο η εν λόγω υποχρέωση να περιοριστεί στα εύλογα νομικά έξοδα, ώστε να διασφαλιστεί ότι η διοίκηση δεν ευθύνεται για προδήλως δυσανάλογες δαπάνες, δαπάνες που δεν συνδέονται δικαιολογημένα με την παροχή συναφών νομικών συμβουλών ή εκπροσώπησης, ή δαπάνες που προκύπτουν από προδήλως αβάσιμες, επιτόλαιες ή κακόβουλες αξιώσεις. Επιπλέον, η οδηγία 2009/38/EK παρέχει στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να θεσπίζουν δημοσιονομικούς κανόνες σχετικά με τη λειτουργία της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων βάσει επικουρικών υποχρεώσεων, λαμβανομένης υπόψη της αρχής ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με την ορθή άσκηση των καθηκόντων της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας πρέπει να βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις που αναφέρονται στον αριθμό των εμπειρογνομόνων των οποίων τα έξοδα χρηματοδοτούνται από την κεντρική διεύθυνση είναι περιττές και θα πρέπει να διαγραφούν.
- (8) Η οδηγία 2009/38/EK απαιτεί από τα μέρη συμφωνίας ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων να καθορίζουν τον τόπο διεξαγωγής των συνεδριάσεων του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι πρέπει να καθορίζουν επίσης τη μορφή των εν λόγω συνεδριάσεων, ιδίως για να αποφευχθεί κάθε αμφιβολία σχετικά με την ελευθερία τους να συμφωνούν ότι ορισμένες ή όλες οι συνεδριάσεις θα πραγματοποιούνται σε εικονικό περιβάλλον, με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων συνεδριάσεων, πράγμα το οποίο θα μειώσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των συνεδριάσεων σύμφωνα με τους ενωσιακούς, εθνικούς και εταιρικούς στόχους μείωσης των εκπομπών, ενώ παράλληλα θα διασφαλίσει την ουσιαστική ενημέρωση και διαβούλευση με χαμηλότερο περιβαλλοντικό και οικονομικό κόστος.
- (9) Ενδέχεται να προκύψουν αβεβαιότητες και ένδικες διαφορές όσον αφορά την κάλυψη ορισμένων δαπανών και την πρόσβαση σε ορισμένους πόρους και κατά τη λειτουργία των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων. Σύμφωνα με την αρχή της αυτονομίας των μερών, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι ορισμένα είδη οικονομικών και υλικών πόρων θα πρέπει να καθορίζονται ειδικά στις συμφωνίες ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων, και συγκεκριμένα το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης εμπειρογνομόνων — για παράδειγμα, τεχνικών ή νομικών εμπειρογνομόνων — και η κάλυψη των αμοιβών των εμπειρογνομόνων, η κάλυψη των νομικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων νομικής εκπροσώπησης και συμμετοχής σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες. Οι συμφωνίες θα πρέπει να καλύπτουν επίσης την παροχή σχετικής επιμόρφωσης στα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και την κάλυψη των σχετικών δαπανών, με την επιφύλαξη της ελάχιστης απαίτησης του άρθρου 10 παράγραφος 4 της οδηγίας 2009/38/EK.
- (10) Η απαίτηση της οδηγίας 2009/38/EK σύμφωνα με την οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, όπου είναι δυνατόν, η ανάγκη ισόρροπης εκπροσώπησης των εργαζομένων ως

προς το φύλο κατά τον καθορισμό της σύνθεσης των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων έχει αποδειχθεί ανεπαρκής για την προώθηση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων. Οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στα περισσότερα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να καθοριστούν πιο αποτελεσματικοί και συγκεκριμένοι στόχοι όσον αφορά την εκπροσώπηση των φύλων, οι οποίοι θα εφαρμόζονται από τη διοίκηση και τους εκπροσώπους των εργαζομένων κατά τη διαπραγμάτευση ή την επαναδιαπραγμάτευση των συμφωνιών τους. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα στο υποεκπροσωπούμενο φύλο κατά τη διαμόρφωση της σύνθεσης του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή της οικείας επιτροπής περιορισμένης σύνθεσης. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁶, μια τέτοια θετική δράση είναι δυνατή, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων δεν δίνουν αυτομάτως και άνευ όρων προτεραιότητα σε πρόσωπα ορισμένου φύλου, αλλά επιτρέπουν τη συνεκτίμηση άλλων κριτηρίων, όπως η αξία, τα προσόντα, και η διαδικασία εκλογής που προβλέπεται από τους σχετικούς νόμους. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να παρέχεται στα μέρη των συμφωνιών ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων η αναγκαία ευελιξία για τη συμμόρφωση με τους νομικούς και πραγματικούς περιορισμούς της θετικής δράσης. Για παρόμοιους λόγους, είναι επιπλέον σκόπιμο να απαιτηθεί η λήψη μέτρων για την επιδίωξη ισόρροπης ως προς το φύλο σύνθεσης της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, ώστε να προωθείται ο στόχος αυτός ήδη κατά τη φάση των διαπραγματεύσεων.

- (11) Τα στοιχεία δείχνουν ότι η έναρξη των διαπραγματεύσεων ενίοτε καθυστερεί πέραν της περιόδου των έξι μηνών που προβλέπεται στην οδηγία 2009/38/EK. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διοίκηση δεν λαμβάνει μέτρα αλλά ούτε και αρνείται ρητά να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις κατόπιν αιτήματος για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι επικουρικές υποχρεώσεις που καθορίζονται στην οδηγία 2009/38/EK εφαρμόζονται όταν η πρώτη συνεδρίαση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας δεν συγκαλείται εντός έξι μηνών από την υποβολή αιτήματος για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, ανεξάρτητα από το αν η κεντρική διεύθυνση αρνείται ρητά την έναρξη διαπραγματεύσεων.
- (12) Κατά την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών με μέλη ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων, μέλη ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων ή εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, η διοίκηση έχει τη δυνατότητα να προβλέψει ότι οι πληροφορίες αυτές ανταλλάσσονται εμπιστευτικά και δεν θα πρέπει να δημοσιοποιούνται περαιτέρω. Κατά την εμπιστευτική ανταλλαγή πληροφοριών, η κεντρική διεύθυνση θα πρέπει να υποχρεούται να παρέχει ταυτόχρονα εύλογη αιτιολόγηση. Η θέσπιση κατάλληλων ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των ευαίσθητων πληροφοριών μπορεί να εμπνεύσει εμπιστοσύνη και να διευκολύνει την ανταλλαγή των πληροφοριών αυτών, προστατεύοντας παράλληλα τα συμφέροντα των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, μεταξύ άλλων για την αποτροπή αυξανόμενων κινδύνων, όπως η βιομηχανική κατασκοπεία.

⁶

Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 2000, Badeck κ.λπ., C-158/97, ECLI:EU:C:2000:163.

- (13) Η δυνατότητα της κεντρικής διεύθυνσης να μη διαβιβάζει πληροφορίες στα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων ή των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων, ή στους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις στις οποίες η διαβίβαση αυτή θα έβλαπτε σοβαρά τη λειτουργία των οικείων επιχειρήσεων. Για λόγους διαφάνειας και αποτελεσματικής προσφυγής, η κεντρική διεύθυνση θα πρέπει επίσης να υποχρεούται να προσδιορίζει τους λόγους που δικαιολογούν τη μη διαβίβαση των πληροφοριών.
- (14) Για την αύξηση της νομικής σαφήνειας, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν διατάξεις σχετικά με την εμπιστευτική διαβίβαση πληροφοριών και τη μη διαβίβαση πληροφοριών σε δύο χωριστά άρθρα. Επιπλέον, η υφιστάμενη διάταξη που επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ειδικούς κανόνες για τις επιχειρήσεις που έχουν ως σκοπό τον ιδεολογικό προσανατολισμό θα πρέπει να μεταφερθεί στο άρθρο που αφορά τη σχέση με άλλες εθνικές διατάξεις, διότι σχετίζεται γενικότερα με την εφαρμογή των απαιτήσεων της οδηγίας 2009/38/EK.
- (15) Η αποτελεσματική διακρατική διαβούλευση απαιτεί πραγματικό διάλογο μεταξύ της κεντρικής διεύθυνσης και των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή των εκπροσώπων των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης. Αυτό σημαίνει ότι η ενημέρωση και η διαβούλευση πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να επιτρέπει στους εκπροσώπους των εργαζομένων να διατυπώνουν τη γνώμη τους πριν από την έκδοση της απόφασης και ότι οι γνώμες που εκδίδονται από τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων ή από τους εκπροσώπους των εργαζομένων πρέπει να λαμβάνουν αιτιολογημένη απάντηση από την κεντρική διεύθυνση προτού αυτή εκδώσει την απόφασή της σχετικά με το επίμαχο προτεινόμενο μέτρο. Η οδηγία 2009/38/EK θα πρέπει να προβλέπει ρητή απαίτηση σχετικά, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου.
- (16) Επιπλέον, οι διατάξεις της οδηγίας 2009/38/EK σχετικά με τον ρόλο και την προστασία των εκπροσώπων των εργαζομένων θα πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να αυξηθεί η σαφήνεια και η ακρίβεια, ιδίως όσον αφορά την προστασία των μελών των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων και των μελών των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων έναντι αντιποίνων ή απολύσεων. Για να αποφεύγονται ένδικες διαφορές, θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η κεντρική διεύθυνση θα καλύπτει τις δαπάνες επιμόρφωσης των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, καθώς και άλλες συναφείς δαπάνες, οι οποίες είναι αναγκαίες για την άσκηση των καθηκόντων τους, εφόσον η διοίκηση έχει ενημερωθεί εκ των προτέρων για τις εν λόγω δαπάνες.
- (17) Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα πρόσωπα που αντλούν το σχετικό δικαίωμα δυνάμει της οδηγίας 2009/38/EK αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την κίνηση νομικών διαδικασιών για την άσκηση των δικαιωμάτων τους. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να ισχυροποιηθεί η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας και πρόσβαση στη δικαιοσύνη, καθώς και τον έλεγχο της συμμόρφωσής τους με την εν λόγω υποχρέωση από την Επιτροπή. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή τον τρόπο και τις συνθήκες υπό τις οποίες τα πρόσωπα που αντλούν το σχετικό δικαίωμα μπορούν να κινήσουν δικαστικές και, κατά περίπτωση, διοικητικές διαδικασίες, όσον αφορά το σύνολο των δικαιωμάτων τους δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι σχετικές διαδικασίες πρέπει να επιτρέπουν την έγκαιρη

και αποτελεσματική επιβολή, και ότι τυχόν προηγούμενες διαδικασίες εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών δεν μπορούν ούτε να έχουν ως αποτέλεσμα απόφαση που να είναι δεσμευτική για τα ενδιαφερόμενα μέρη, ούτε θίγουν το δικαίωμα των δικαιούχων να κινούν νομικές διαδικασίες.

- (18) Η αξιολόγηση της οδηγίας 2009/38/EK που διενήργησε η Επιτροπή το 2018 έδειξε ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης σε διακρατικό επίπεδο συχνά δεν είναι επαρκώς αποτρεπτικές. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να θεσπιστεί η υποχρέωση των κρατών μελών να προβλέπουν αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις. Θα πρέπει να προβλέπονται χρηματικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης που καθορίζονται στην οδηγία 2009/38/EK. Θα μπορούσαν επίσης να προβλεφθούν και άλλες μορφές κυρώσεων. Οι χρηματικές κυρώσεις θα πρέπει να καθορίζονται λαμβανομένων υπόψη του μεγέθους και της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης ή του ομίλου κοινοτικής κλίμακας —για παράδειγμα, με βάση τον ετήσιο κύκλο εργασιών της/του— και κάθε άλλου σχετικού παράγοντα —όπως η βαρύτητα, η διάρκεια, οι συνέπειες και ο εκ προθέσεως ή εξ αμελείας χαρακτήρας της παράβασης— προκειμένου να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές.
- (19) Οι επιχειρήσεις που έχουν συνάψει συμφωνία σχετικά με τη διακρατική ενημέρωση των εργαζομένων και τη διακρατική διαβούλευση με αυτούς πριν από τις 23 Σεπτεμβρίου 1996, δηλαδή πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της οδηγίας 94/45/EK του Συμβουλίου⁷, εξαιρούνται από την εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία 2009/38/EK. Τα όργανα ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων που έχουν συσταθεί βάσει των εν λόγω συμφωνιών έχουν συναφθεί και εξακολουθούν να λειτουργούν εκτός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Η οδηγία 2009/38/EK δεν παρέχει στους εργαζομένους στις εξαιρούμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να ζητήσουν τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων δυνάμει αυτής. Ωστόσο, για λόγους νομικής σαφήνειας, ίσης μεταχείρισης και αποτελεσματικότητας, οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους σε όλες τις επιχειρήσεις και σε όλους τους ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας θα πρέπει καταρχήν να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων. Σχεδόν 30 έτη μετά τη θέσπιση, σε επίπεδο Ένωσης, του νομοθετικού πλαισίου που καθόρισε ελάχιστες απαιτήσεις για τη διακρατική ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση μ' αυτούς, οι λόγοι αυτοί υπερισχύουν των ζητημάτων εξασφάλισης συνέχειας των προϋφιστάμενων συμφωνιών τα οποία είχαν αποτελέσει, αρχικά, τον λόγο για την εισαγωγή αυτής της εξαίρεσης. Επομένως, η εν λόγω εξαίρεση θα πρέπει να καταργηθεί.
- (20) Επιπλέον, για τους ίδιους λόγους, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι ίδιες ελάχιστες απαιτήσεις σε όλες τις επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας με ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων που λειτουργούν δυνάμει της οδηγίας 2009/38/EK και για εκείνες στις οποίες υπογράφηκε ή αναθεωρήθηκε συμφωνία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 5ης Ιουνίου 2009 και 5ης Ιουνίου

⁷ Οδηγία 94/45/EK του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1994, για τη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής επιτροπής επιχείρησης ή μιας διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους, ΕΕ L 254 της 30.9.1994, σ. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1994/45/oj>).

2011. Ως εκ τούτου, η εξαίρεση των τελευταίων επιχειρήσεων από την εφαρμογή της οδηγίας 2009/38/EK θα πρέπει επίσης να καταργηθεί.

- (21) Τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων που λειτουργούν βάσει των επικουρικών υποχρεώσεων που καθορίζονται στο παράρτημα 1 της οδηγίας 2009/38/EK έχουν το δικαίωμα να συνεδριάζουν με την κεντρική διεύθυνση μία φορά ετησίως, και να ενημερώνονται και να ζητείται η γνώμη τους σχετικά με την πρόοδο των δραστηριοτήτων της αντίστοιχης επιχείρησης ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας και τις προοπτικές τους. Προκειμένου να ενισχυθεί η διακρατική ενημέρωση και η διακρατική διαβούλευση με τα εν λόγω ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων, είναι σκόπιμο να αυξηθεί σε δύο ο αριθμός των εν λόγω ετήσιων συνεδριάσεων ολομέλειας που προβλέπονται στις επικουρικές υποχρεώσεις.
- (22) Επιπλέον, θα πρέπει να γίνουν ορισμένες τεχνικές αλλαγές στις επικουρικές υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παράρτημα 1 της οδηγίας 2009/38/EK, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή με το διατακτικό.
- (23) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί η οδηγία 2009/38/EK ώστε να συμπεριληφθούν όλες οι επιλέξιμες επιχειρήσεις στο πεδίο εφαρμογής της, να αποσαφηνιστούν ορισμένες από τις βασικές έννοιες της, να βελτιωθεί η διαδικασία διακρατικής ενημέρωσης και διαβούλευσης και να διασφαλιστούν η αποτελεσματική προσφυγή και επιβολή.
- (24) Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι υφιστάμενες συμφωνίες ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή οι συμφωνίες σχετικά με τις διαδικασίες ενημέρωσης και διαβούλευσης που έχουν συναφθεί δυνάμει της οδηγίας 94/45/EK ή της οδηγίας 2009/38/EK πριν από την έναρξη ισχύος των μέτρων που θα θεσπιστούν από τα κράτη μέλη για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, ενδέχεται να μη συνάδουν με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να καθοριστούν μεταβατικές ρυθμίσεις που θα επιτρέπουν στα μέρη των εν λόγω συμφωνιών να διαπραγματεύονται προσαρμογές πριν από την ημερομηνία εφαρμογής των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.
- (25) Ο γενικός στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα των απαιτήσεων της οδηγίας 2009/38/EK όσον αφορά την ενημέρωση των εργαζομένων επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας και ομίλων επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας και τη διαβούλευση με αυτούς. Ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς μόνο από τα κράτη μέλη, αλλά, λόγω του εγγενώς διακρατικού χαρακτήρα και της κλίμακας των απαιτήσεων αυτών, μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης. Επομένως, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων.
- (26) Σύμφωνα με το άρθρο 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τα άτομα με αναπηρία πρέπει να είναι σε θέση να ασκούν τα εργασιακά και συνδικαλιστικά τους δικαιώματα σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα. Δεδομένου ότι τόσο η Ένωση όσο και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω σύμβασης, η οδηγία 2009/38/EK και η σχετική εθνική νομοθεσία πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, για παράδειγμα όσον αφορά την

προσβασιμότητα και τις εύλογες προσαρμογές για τα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων, τα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων και τους εκπροσώπους των εργαζομένων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, καθώς και την ανάληψη των σχετικών δαπανών από την κεντρική διεύθυνση.

- (27) Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 3 και το άρθρο 42 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸, το άρθρο 18 παράγραφος 2 και το άρθρο 71 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹, καθώς και το άρθρο 36 παράγραφος 2 και το άρθρο 88 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του κοινωνικού και εργατικού δικαίου που έχουν θεσπιστεί από το δίκαιο της Ένωσης. Η αποτελεσματική εφαρμογή των απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να προωθείται μέσω της ενσωμάτωσης, κατά περίπτωση, κριτηρίων κοινωνικής βιωσιμότητας στα κριτήρια ανάθεσης που σχεδιάζονται από τους αναθέτοντες φορείς για τον προσδιορισμό των πλέον συμφερούσων από οικονομική άποψη προσφορών. Ωστόσο, η παρούσα οδηγία δεν δημιουργεί καμία πρόσθετη υποχρέωση σε σχέση με τις εν λόγω οδηγίες.
- (28) Προκειμένου να δοθεί στους εκπροσώπους των εργαζομένων και στην κεντρική διεύθυνση σε επιχειρήσεις κοινοτικής κλίμακας ή σε ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας επαρκής χρόνος για να λάβουν υπόψη τις αναθεωρημένες ελάχιστες απαιτήσεις και να προετοιμαστούν για την εφαρμογή τους, είναι σκόπιμο να αναβληθεί κατά δύο έτη η εφαρμογή των διατάξεων που θεσπίζουν τα κράτη μέλη για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 2009/38/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

- 1) στο άρθρο 1, η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Διακρατικά θεωρούνται τα ζητήματα που μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι αφορούν το σύνολο της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας ή τουλάχιστον δύο επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις της επιχείρησης ή του ομίλου που βρίσκονται σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη.

⁸ Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1).

⁹ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

¹⁰ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

Οι προϋποθέσεις αυτές θεωρείται ότι πληρούνται όταν:

α) τα μέτρα που εξετάζει η διοίκηση της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους σε επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη·

β) τα μέτρα που εξετάζει η διοίκηση της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τους εργαζομένους επιχείρησης ή εγκατάστασης σε ένα κράτος μέλος και μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι οι εργαζόμενοι σε επιχείρηση ή εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος θα επηρεαστούν από τις συνέπειες των μέτρων αυτών.»·

- 2) στο άρθρο 2 παράγραφος 1, τα στοιχεία στ) και ζ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) “ενημέρωση”, η διαβίβαση στοιχείων από τον εργοδότη στους εκπροσώπους των εργαζομένων προκειμένου αυτοί να κατατοπιστούν για το εκάστοτε θέμα και να το εξετάσουν·

« “διαβούλευση”, η καθιέρωση διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των εκπροσώπων των εργαζομένων και της κεντρικής διεύθυνσης ή οποιουδήποτε άλλου οργάνου σε καταλληλότερο επίπεδο διοίκησης·»·

- 3) το άρθρο 5 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 2, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας εκλέγονται ή διορίζονται κατ’ αναλογία προς τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνται σε έκαστο κράτος μέλος από την επιχείρηση κοινοτικής κλίμακας ή τον όμιλο επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας, κατά τρόπο που επιδιώκει την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, με κατανομή, σε κάθε κράτος μέλος, μίας έδρας ανά μερίδα εργαζομένων που απασχολούνται σε αυτό το κράτος μέλος, ίση με το 10 % του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούνται στο σύνολο των κρατών μελών ή με κλάσμα της εν λόγω μερίδας·»·

- β) η παράγραφος 6 τροποποιείται ως εξής:

- στο πρώτο εδάφιο προστίθενται οι ακόλουθες περίοδοι:

«Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν τα εύλογα έξοδα εμπειρογνομόνων, μεταξύ άλλων για νομική συνδρομή, στον βαθμό που είναι αναγκαία για τον σκοπό αυτόν, καθώς και εύλογα έξοδα νομικής εκπροσώπησης και συμμετοχής σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες. Οι δαπάνες κοινοποιούνται στην κεντρική διεύθυνση πριν από την πραγματοποίησή τους.»·

- στο δεύτερο εδάφιο, η δεύτερη πρόταση απαλείφεται·

4) το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής:

– τα στοιχεία γ) και δ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) τα καθήκοντα του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και τη διαδικασία για την ενημέρωσή του και τη διαβούλευση με αυτό, καθώς και τις ρυθμίσεις διασύνδεσης μεταξύ της ενημέρωσης και διαβούλευσης του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και της ενημέρωσης και διαβούλευσης των εθνικών οργάνων εκπροσώπησης των εργαζομένων, τηρουμένων των αρχών και των απαιτήσεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 1 παράγραφος 3 και το άρθρο 9·

δ) τη μορφή, τον τόπο, τη συχνότητα και τη διάρκεια των συνεδριάσεων του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων·»·

– το στοιχείο στ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«στ) τους οικονομικούς και υλικούς πόρους που διατίθενται στο ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων, που περιλαμβάνουν, τουλάχιστον, τις ακόλουθες πτυχές:

- το ενδεχόμενο χρήσης εμπειρογνομόνων, συμπεριλαμβανομένων νομικών εμπειρογνομόνων, για να επικουρούν το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του·
- νομική εκπροσώπηση και συμμετοχή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή των μελών του για λογαριασμό του, σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες·
- την παροχή σχετικής επιμόρφωσης στα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων, με την επιφύλαξη της ελάχιστης απαίτησης του άρθρου 10 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο·»·

Η απαίτηση προσδιορισμού των στοιχείων που απαριθμούνται στο πρώτο εδάφιο, όπως τροποποιήθηκε με [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η παραπομπή στην παρούσα τροποποιητική οδηγία *], ισχύει και για τις συμφωνίες ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων που έχουν συναφθεί πριν από [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 2 δεύτερο εδάφιο της παρούσας τροποποιητικής οδηγίας.].

* [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η παραπομπή στην παρούσα τροποποιητική οδηγία.]]·

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 2α:

«2α. Η κεντρική διεύθυνση και η ειδική διαπραγματευτική ομάδα, κατά τη διαπραγμάτευση ή επαναδιαπραγμάτευση ευρωπαϊκής συμφωνίας συμβουλίου εργαζομένων, συμφωνούν και θεσπίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την επίτευξη, στο μέτρο του δυνατού, και με την επιφύλαξη των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας για την εκλογή των εκπροσώπων των εργαζομένων, του στόχου της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, με βάση τον οποίο τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες αποτελούν τουλάχιστον το 40 % των μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και, κατά περίπτωση, τουλάχιστον το 40 % των μελών των επιτροπών περιορισμένης σύνθεσης.»

- 5) στο άρθρο 7 παράγραφος 1, η δεύτερη περίπτωση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«— όταν η πρώτη συνεδρίαση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας δεν συγκαλείται εντός έξι μηνών από την υποβολή αιτήματος σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1,»

- 6) το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

Παροχή πληροφοριών σε εμπιστευτική βάση

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων ή οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, καθώς και οι εμπειρογνώμονες που ενδεχομένως τους επικουρούν, δεν επιτρέπεται να δημοσιοποιούν τις πληροφορίες που τους παρασχέθηκαν σε εμπιστευτική βάση με σχετική ρητή επισήμανση, με ρητή επισήμανση, ως εμπιστευτικές από την κεντρική διεύθυνση. Επιπλέον, η κεντρική διεύθυνση μπορεί να θεσπίζει κατάλληλες ρυθμίσεις για τη διαβίβαση και αποθήκευση πληροφοριών, ώστε να συμβάλλει στη διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που παρέχονται εμπιστευτικά.

2. Όταν η κεντρική διεύθυνση παρέχει εμπιστευτικά πληροφορίες σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενημερώνει τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν την εμπιστευτική παροχή πληροφοριών.

3. Η υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εξακολουθεί να ισχύει ανεξάρτητα από τον τόπο στον οποίο βρίσκονται τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ακόμη και μετά τη λήξη της θητείας τους, έως ότου, σε συμφωνία με την κεντρική διεύθυνση, η αιτιολόγηση που παρασχέθηκε θεωρηθεί παρωχημένη.»

- 7) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο 8α:

«Άρθρο 8α

Μη διαβίβαση πληροφοριών για συγκεκριμένους λόγους

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν, σε ειδικές περιπτώσεις και υπό τους όρους και τους περιορισμούς που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, ότι η κεντρική διεύθυνση που βρίσκεται στο έδαφός τους δεν υποχρεούται να διαβιβάζει πληροφορίες στα μέλη των ειδικών διαπραγματευτικών ομάδων ή των ευρωπαϊκών

συμβουλίων εργαζομένων, ή στους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, καθώς και στους εμπειρογνώμονες που τους επικουρούν, όταν η φύση των πληροφοριών είναι τέτοια που, σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια, θα έβλαπτε σοβαρά τη λειτουργία των εν λόγω επιχειρήσεων.

Το οικείο κράτος μέλος μπορεί να θέσει ως προϋπόθεση, για την απαλλαγή αυτή, την έκδοση προηγούμενης διοικητικής ή δικαστικής άδειας.

2. Όταν η κεντρική διεύθυνση δεν διαβιβάζει πληροφορίες σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενημερώνει τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο πλαίσιο διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν τη μη διαβίβαση των πληροφοριών.»

8) τα άρθρα 9 και 10 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 9

Λειτουργία του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και της διαδικασίας για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς

1. Η κεντρική διεύθυνση και το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων εργάζονται με πνεύμα συνεργασίας, σεβόμενα αμοιβαία τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Το ίδιο ισχύει και για τη συνεργασία μεταξύ της κεντρικής διεύθυνσης και των εκπροσώπων των εργαζομένων στο πλαίσιο της διαδικασίας για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς.

2. Οι πληροφορίες για τα διακρατικά ζητήματα παρέχονται σε κατάλληλο χρόνο, με τον κατάλληλο τρόπο και με το κατάλληλο περιεχόμενο, ώστε οι εκπρόσωποι των εργαζομένων να είναι σε θέση να προβαίνουν σε εμπεριστατωμένη αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεών τους και, κατά περίπτωση, να προετοιμάζονται για διαβουλεύσεις με το αρμόδιο όργανο της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας.

3. Η διαβούλευση πραγματοποιείται κατά τον χρόνο, με τρόπο και με περιεχόμενο που να επιτρέπει στους εκπροσώπους των εργαζομένων να διατυπώσουν γνώμη πριν από την έκδοση της απόφασης και βάσει των πληροφοριών που παρέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 2, με την επιφύλαξη των ευθυνών της διοίκησης, και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη του επείγοντος χαρακτήρα του θέματος. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων δικαιούνται να λάβουν αιτιολογημένη γραπτή απάντηση από την κεντρική διεύθυνση ή από άλλο όργανο σε καταλληλότερο επίπεδο διοίκησης πριν από τη λήψη της απόφασης για τα εν λόγω μέτρα, υπό την προϋπόθεση ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων διατύπωσαν τη γνώμη τους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος σύμφωνα με την πρώτη περίοδο.

Άρθρο 10

Ρόλος και προστασία των εκπροσώπων των εργαζομένων

1. Με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας άλλων οργάνων ή οργανώσεων να εκπροσωπούν εργαζομένους, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των μελών της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας και των

μελών του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία και να εκπροσωπούν συλλογικά τα συμφέροντα των εργαζομένων της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 8 και 8α, τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων έχουν το δικαίωμα και τα αναγκαία μέσα ώστε να ενημερώνουν τους εκπροσώπους των εργαζομένων στις εγκαταστάσεις ή στις επιχειρήσεις του ομίλου κοινοτικής κλίμακας, ή, εάν δεν υπάρχουν εκπρόσωποι, το σύνολο των εργαζομένων σχετικά με το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, ιδίως πριν και μετά τις συνεδριάσεις με την κεντρική διεύθυνση.

3. Τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων που ασκούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 απολαύουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προστασίας και εγγυήσεων ανάλογων προς την προστασία και τις εγγυήσεις που προβλέπονται για τους εκπροσώπους των εργαζομένων βάσει της νομοθεσίας και/ή της πρακτικής της χώρας στην οποία εργάζονται.

Αυτό αφορά, ειδικότερα, τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή σε οποιαδήποτε άλλη συνεδρίαση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της συμφωνίας κατά το άρθρο 6 παράγραφος 3, την καταβολή των αποδοχών των μελών που ανήκουν στο προσωπικό της επιχείρησης κοινοτικής κλίμακας ή του ομίλου επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας, κατά την αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων τους απουσία, καθώς και την προστασία έναντι αντιποίνων ή απόλυσης.

4. Στο βαθμό που είναι απαραίτητο για την άσκηση των καθηκόντων τους εκπροσώπησης σε διεθνές περιβάλλον, παρέχεται επιμόρφωση, χωρίς απώλεια μισθού, στα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων.

Με την επιφύλαξη των συμφωνιών που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο στ), τα έξοδα για την εν λόγω επιμόρφωση και οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν την κεντρική διεύθυνση, υπό την προϋπόθεση ότι η κεντρική διεύθυνση έχει ενημερωθεί εκ των προτέρων.»

9) το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλα μέτρα για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Διασφαλίζουν, ιδίως ότι:

α) υπάρχουν κατάλληλες διαδικασίες για την έγκαιρη και αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία·

β) εφαρμόζονται αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά των υποχρεώσεων δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφοι 2 και 3 στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη προβλέπουν χρηματικές κυρώσεις, οι οποίες καθορίζονται λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που απαριθμούνται στο τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, με την επιφύλαξη της δυνατότητας πρόβλεψης άλλων επιπρόσθετων ειδών κυρώσεων.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο β), τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη, κατά τον καθορισμό των κυρώσεων, τη βαρύτητα, τη διάρκεια, τις συνέπειες και τον εκ προθέσεως ή εξ αμελείας χαρακτήρα του αδικήματος, καθώς και, όσον αφορά τις χρηματικές κυρώσεις, το μέγεθος και την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης ή του ομίλου εις βάρος της οποίας ή του οποίου επιβάλλεται η κύρωση, καθώς και άλλα σχετικά κριτήρια.»

β) η παράγραφος 3 τροποποιείται ως εξής:

– το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν διαδικασίες διοικητικής ή δικαστικής προσφυγής τις οποίες μπορούν να κινήσουν τα μέλη της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας, τα μέλη του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, όταν η κεντρική διεύθυνση παρέχει εμπιστευτικές πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 8 ή δεν διαβιβάζει πληροφορίες για συγκεκριμένους λόγους σύμφωνα με το άρθρο 8α.»

– προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η διάρκεια των διαδικασιών αυτών είναι συμβατή με την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης και διαβούλευσης δυνάμει της παρούσας οδηγίας.»

γ) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 4:

«4. Όταν τα κράτη μέλη εξαρτούν την πρόσβαση σε δικαστική διαδικασία από την προηγούμενη εφαρμογή διαδικασίας εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, η εν λόγω διαδικασία δεν έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση απόφασης που είναι δεσμευτική για τα ενδιαφερόμενα μέρη ούτε θίγει με άλλον τρόπο το δικαίωμά τους να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.»

10) στο άρθρο 12, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«6. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει ειδικές διατάξεις για την κεντρική διεύθυνση των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός του και οι οποίες έχουν ως άμεσο και ουσιαστικό σκοπό τον ιδεολογικό προσανατολισμό όσον αφορά την ενημέρωση και τη διατύπωση απόψεων, υπό την προϋπόθεση ότι, την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας, υπάρχουν ήδη τέτοιες ειδικές διατάξεις στην εθνική νομοθεσία.»

- 11) το άρθρο 14 διαγράφεται·
- 12) προστίθεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 14α
Μεταβατικές διατάξεις

1. Όταν, μετά τη μεταφορά της [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί παραπομπή στην παρούσα τροποποιητική οδηγία*], μια συμφωνία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων σχετικά με διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης που έχει συναφθεί πριν από [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία από την οποία θα εφαρμοστούν οι διατάξεις μεταφοράς, η οποία καθορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της παρούσας τροποποιητικής οδηγίας*] σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 94/45/EΚ ή τα άρθρα 5 και 6 της παρούσας οδηγίας δεν συνάδει με καμία από τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται στην εν λόγω οδηγία λόγω των τροποποιήσεων που προβλέπονται στο [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί παραπομπή στην παρούσα τροποποιητική οδηγία*], η κεντρική διεύθυνση ξεκινά διαπραγματεύσεις για την προσαρμογή της εν λόγω συμφωνίας, κατόπιν γραπτού αιτήματος που υποβάλλεται από τουλάχιστον 100 εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους που υπάγονται σε τουλάχιστον δύο επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη. Η κεντρική διεύθυνση μπορεί επίσης να ξεκινήσει τέτοιες διαπραγματεύσεις με δική της πρωτοβουλία.
2. Όταν η συμφωνία ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή η συμφωνία σχετικά με διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης περιέχει διαδικαστικές ρυθμίσεις για την προσαρμογή ή την επαναδιαπραγμάτευσή της, η προσαρμογή μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις εν λόγω ρυθμίσεις. Διαφορετικά, η προσαρμογή γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 5 σε συνδυασμό με το άρθρο 13 δεύτερο και τρίτο εδάφιο.
3. Όταν η διαδικασία προσαρμογής δεν καταλήγει σε συμφωνία εντός δύο ετών από την ημερομηνία του αντίστοιχου αιτήματος των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους, εφαρμόζονται οι επικουρικές υποχρεώσεις που ορίζονται στο παράρτημα Ι.»
- 13) το παράρτημα Ι τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο μέχρι [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί ημερομηνία — ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας*] τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.
- Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από την/τις [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί ημερομηνία — δύο έτη από την ημερομηνία που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο*].
- Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Όσον αφορά τις τροποποιήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1 σημείο 8) της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή έως τις [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί ημερομηνία στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο] τα μέσα με τα οποία τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων, οι ειδικές διαπραγματευτικές ομάδες και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφοι 2, 3 και 4 της οδηγίας 2009/38/EK, όπως τροποποιείται, να κινήσουν δικαστικές και, κατά περίπτωση, διοικητικές διαδικασίες σε σχέση με το σύνολο των δικαιωμάτων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος